

MASARYKOVA UNIVERZITA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ

Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií

Evropská studia

**Proces nominácie kandidátov na post
európskeho komisára na úrovni členských
štátov v roku 2014**

Bakalárska práca

Denisa Fančová

Vedúci práce: PhDr. Petr Kaniok, Ph.D.

UČO: 415085

Obor: MV-ES

Imatrikulačný ročník: 2012

Brno, 2015

Pod'akovanie:

Na tomto mieste by som sa chcela poďakovať PhDr. Petrovi Kaniokovi, Ph.D. za odborné vedenie bakalárskej práce, za cenné rady, trpezlivosť, ochotu a čas, ktorý mi venoval.

Prehlásenie:

Prehlasujem, že bakalársku prácu na tému *Proces nominácie kandidátov na post európskeho komisára na úrovni členských štátov v roku 2014* som vypracovala samostatne na základe uvedených použitých zdrojov.

V Brne dňa

Denisa Fančová

Obsah

Zoznam ilustrácií a príloh	5
Zoznam použitých skratiek	6
Úvod.....	7
1. Literárna rešerš	10
2. Metodológia	12
3. Všeobecný postup zostavovania Európskej komisie	15
4. Nominácie členov kolégia na úrovni členských štátov	18
5. Legislatívne ukotvenie.....	20
5.1. Krajiny majúce legislatívne opatrený výber kandidátov.....	21
5.2. Krajiny bez legislatívneho ukotvenia	23
6. Zapojení aktéri	25
7. Typológia	34
7.1. Kategorizácia členských štátov	36
8. Záver	38
Zoznam použitej literatúry	40
Prílohy	50

Zoznam ilustrácii a príloh

<u>Obrázok 1:</u> Prehľad krajín na základe legislatívneho ukotvenia.....	21
<u>Obrázok 2:</u> Prehľad zapojených aktérov do výberového procesu v členských štátoch v roku 2014.	25
<u>Obrázok 3:</u> Modely nominácie eurokomisárov v členských štátoch v závislosti na legislatívnom ukotvení a zakomponovaných aktérov	34
<u>Obrázok 4:</u> Kategorizácia členských štátov	36
<u>Príloha 1:</u> Zoznam eurokomisárov a ich portfólií.....	50
<u>Príloha 2:</u> Zoznam respondentov a ich e-mailových adries.....	52

Zoznam použitých skratiek

ALDE- Skupina Aliancie liberálov a demokratov pre Európu

CD&V – Kresťanskodemokratická a flámska strana

ČSSD- Česká sociálně-demokratická strana

EGP- Európska strana Zelených

EP - Európsky parlament

EPP- Európska ľudová strana

EÚ - Európska únia

GERB – Občania za európsky rozvoj Bulharska

OVP- Rakúska ľudová strana

PES- Strana Európskych socialistov

PEL – Strana európskej ľavice

PvdA - Strana práce

VVD - Ľudová strana pre slobodu a demokraciu (Holandsko)

Úvod

Európska komisia je základným výkonným orgánom Európskej únie a jej úlohou je presadzovať všeobecný európsky záujem. Komisia je teda akýmsi motorom administratívneho aparátu Európskej únie (ďalej len EÚ), pričom navrhuje legislatívu, realizuje politiky Únie, riadi rozpočet a plní funkciu strážcu zmlúv. Politický význam Komisie spočíva najmä v tom, že má takmer výlučné právo zákonodarnej iniciatívy.

Hoci táto nadnárodná inštitúcia býva mnoho krát prirovnávaná svojou funkciou ku vláde v členských krajinách, na rozdiel od zostavovania exekutívy v parlamentných demokraciách, voľba Komisie nie je priamo závislá na výsledku parlamentných volieb (Szapiro, 2013, s. 6).

Nakoľko sa jedná o inštitúciu, ktorá má dopad na každodenný život občanov EÚ, naskytuje sa otázka, akú úlohu oni zohrávajú pri formovaní tejto inštitúcie. Až 53 % obyvateľov EÚ si myslí, že pri fungovaní EÚ na ich hlase nezáleží, pričom opak si myslí len 40 % z nich (European Commission, 2014).

Počas formovania aktuálne úradujúcej Komisie pod vedením Jeana- Clauda Junckera sa otvorila debata o potrebe zapojenia občanov do tohto procesu (Grabbe a Lehne, 2013, s.1). Na základe novinky, ktorú so sebou priniesla Lisabonská zmluva, musia členské štáty pri výbere kandidáta na funkciu predsedu Európskej komisie brať do úvahy výsledky volieb do EP (čl. 17 Zmluvy o EÚ v znení Lisabonskej zmluvy). Politickým zámerom tejto revízie bolo zvýšenie demokratickej legitimacy Komisie, ktorá ako výkonný orgán EÚ bola často považovaná za orgán izolovaný od svojich voličov – občanov (Slašťan, 2009, s.37). Zloženie Komisie by tak malo viac odzrkadľovať politickú orientáciu poslancov Európskeho parlamentu (ďalej len EP), ktorí sú volení v jednotlivých členských štátoch prostredníctvom priamych volieb. Za týmto účelom boli politické frakcie vyzvané, aby svojich kandidátov na post šéfa Komisie predstavili ešte pred konaním eurovolieb (tzv. Spitzenkandidáti). Ako ukázal prieskum verejnej mienky z júna 2013, zverejnené mená by boli pre ľudí vhodnou motiváciou k účasti v eurovoľbách (European Commission, 2013). Občania tak mali po prvý krát v histórii možnosť aspoň čiastočne ovplyvniť to, kto bude zastávať jednu z najvyšších funkcií v európskych štruktúrach.

Voľba aktuálneho predsedu Komisie bola už od začiatku pod drobnohľadom médií a inak tomu nebolo ani pri vypočúvaní navrhnutých kandidátov na eurokomisárov poslancami EP. Dianie v EÚ sa tak v lete stalo na chvíľu stredobodom záujmu médií vo

všetkých členských štátoch a aj ten čo nechcel mal aspoň základné informácie o aktuálnej situácii v Bruseli. Ako však prebiehal tento proces na úrovni členských štátov?

Cieľom práce je v prvom rade popísať a vysvetliť akým spôsobom prebiehal výber členov Junckerovho tímu v jednotlivých členských štátoch v roku 2014. Spôsoby krajín EU 28 budú sledované predovšetkým v dvoch, nižšie predstavených rovinách. Na základe rozdielov a podobností medzi jednotlivými štátmi sa autorka v závere pokúsi vytvoriť model nominácie komisárov aktuálne úradujúceho Junckerovho tímu.

Pôvodným autorkiným zámerom bolo zaoberať sa viacerými kategóriami, ako napríklad počtom osôb, ktoré v rámci nominácii prichádzali do úvahy, dĺžkou výberového procesu a samotnými jednami o rozdelení portfólií. Tieto však do práce napokon zahrnuté nie sú kvôli absencii potrebných údajov, nakoľko je pre širokú verejnosť takmer nemožné dopracovať sa k presným informáciám. Tie sa dajú mnohokrát zistiť len z novinových článkov či iných webových príspevkov, ktoré sa však nie vždy dajú považovať za dôveryhodný zdroj.

Z tohto dôvodu bolo preto potrebné nastaviť kritéria tak, aby k nim bolo možné zhromaždiť informácie z čo najviac členských štátov. I keď zámerom priloženej práce nie je sledovať transparentnosť výberového procesu, stanovené roviny sa toho nepriamo dotýkajú.

V prvom rade bude kladený dôraz na formálne upravenie, čiže bude sledované, či v jednotlivých krajinách existuje isté legislatívne alebo zvykové ukotvenie, ktoré upravuje akým spôsobom postupovať pri výbere budúceho eurokomisára. Dalo by sa tvrdiť, že legislatívne ukotvenie zvyšuje transparentnosť tým, že stanovuje predvídateľné a jasné pravidlá. Druhá rovina bude zameraná na aktérov, ktorí v roku 2014 participovali na tomto výbere. Zároveň tu bude skúmaný i spôsob rozhodovania, t.j. akými právomocami daní aktéri pri tomto procese disponujú. V prípade zapojenia zákonodarného telesa do výberového procesu je tiež možné hovoriť o väčšej transparentnosti, nakoľko je pri výbere nepriamo zohľadňovaný hlas voličov. Okrem toho, pokiaľ je kandidát schvaľovaný parlamentom, mali by byť k tomu vyhotovené záznamy dostupné pre verejnosť.

Práca je pre väčšiu prehľadnosť rozdelená do siedmych kapitol. Predmetom prvej kapitoly je krátke predstavenie zhrnutie dostupnej literatúry, ktorá sa dotýka problematiky práce. Druhá kapitola predstavuje metodologické hľadisko práce. Tretia kapitola sa zaoberá všeobecným procesom formovania Európskej komisie a jeho

vývojom v čase. Je tu stručne popísaný kompletný postup, od nominácie predsedu Komisie až po nástup kolégia komisárov do úradu. Zároveň je v tejto kapitole poukázané na to, ako sa postupovalo pri zostavovaní súčasnej Komisie pod vedením Jeana Clauda Junckera. Štvrtá kapitola je zameraná na výber komisárov na národnej úrovni. Akým spôsobom je tento proces regulovaný primárnym právom EU a aké faktory ovplyvňujú predsedov vlád členských krajín pri výbere vhodného kandidáta?

Piata a šiesta kapitola tvoria v podstate jadro práce. V piatej kapitole je na základe analýzy legislatívnych dokumentov členských štátov sledované, či majú krajiny prostredníctvom zákona či inej správnej normy regulované, ako postupovať pri nominácii budúcich eurokomisárov. V šiestej kapitole je venovaná pozornosť aktérom, ktorí v jednotlivých členských krajinách do výberového konania vstupujú. Siedma kapitola sa venuje samotnej komparácii získaných dát. Na základe stanovených parametrov a ich kombinácii sú vytvorené kategórie, do ktorých sú nasledovne zaradené členské štáty EU 28. V závere sú interpretované zistené výsledky.

1. Literárna rešerš

Nasledujúca kapitola ponúka prehľad poznatkov o stave problematiky – výbere eurokomisárov na úrovni členských štátov.

Na začiatok je potrebné vysvetliť samotný pojem „Európska komisia“. Neill Nugent vo svojej knihe *At the Heart of the Union* udáva, že termín Európska komisia býva používaný v troch odlišných významoch. V prvom rade môžeme pod týmto pojmom rozumieť označenie kolégia, teda v súčasnosti 28 komisárov, ktorí reprezentujú práve politickú časť tejto inštitúcie. V druhom význame môžeme Komisiu chápať ako celú administratívnu sústavu tohto orgánu, vrátane právneho servisu či tlmočníkov. V neposlednom rade ide o súhrnné označenie oboch týchto štruktúr (Nugent, 2000, s.1). Nakoľko sa táto práca venuje procesu nominácie na post eurokomisárov v členských štátoch, bude tento pojem používaný práve v prvom spomínanom význame.

Zamerajúc sa na voľbu Komisie, dostupná literatúra sa tejto problematike venuje buď príliš komplexne, alebo sa naopak orientuje len na voľbu predsedu Komisie či na poslednú fázu, čo predstavuje schvaľovanie Komisie ako celku v EP (Napel a Widgrén, 2008) (Crombez a Hix, 2011) (Magnet, 2001).

Žiadna publikácia sa však doposiaľ nepreskúmala, ako konkrétne funguje výber jednotlivých komisárov na úrovni členských štátov. Na problém limitovaného počtu vierohodných informácií ohľadom nominácie na národnej úrovni poukazoval vo svojej štúdii i MacMullen (2001, s.7).

Čo sa týka výberu jednotlivých členov kolégia na národnej úrovni, autori sa zhodujú v tom, že prostredníctvom tohto procesu môžu členské štáty držať Európsku komisiu efektívne pod kontrolou a zároveň tak môžu ovplyvniť jej rozhodovanie (Vibert, 1999). To predovšetkým preto, že výber jednotlivých členov Komisie spadá výlučne do kompetencií štátov. Je síce pravda, že dezignovaný predseda Komisie môže na vládnych predstaviteľov členských štátov vyvíjať istý tlak aby nominovali kompetentnejšiu či viac pro-európsku osobu (Hix a Høyland, 2011, s.35), no v prípade, ak by navrhnutý kandidát neprešiel u predsedu Komisie, či v rámci vypočúvania pred EP, výber nového kandidáta by bol opäť ponechaný na členskom štáte. Z toho vychádza, že sú to práve členské štáty, ktoré ako jediné disponujú právomocami pomocou ktorých môžu výraznejšie ovplyvniť budúce zloženie Komisie. K obdobnému záveru vo svojom výskume dospel aj Wonka. Ten potvrdil, že členské štáty využívajú možnosť nominácie členov Komisie ako istý druh kontrolného mechanizmu a to predovšetkým prostredníctvom navrhnutia osoby,

ktorá je členom jednej z koalíčných strán alebo osoby, ktorá je relatívne známa na domácej politickej scéne. Zo 185 komisárov, ktorí boli súčasťou Komisií medzi rokmi 1958 až 1998 len jedna tretina z nich pochádzala z opozičnej strany (Wonka, 2004, s.12). Vyššie spomínaní autori sa teda zhodli na tom, že členské štáty kladú veľký dôraz na výber vhodného kandidáta, nakoľko sú si plne vedomé dôležitého postavenia Komisie a množstva oblastí v ktorých môže iniciovať legislatívny proces na úkor členských štátov.

Szapiro považuje nomináciu komisárov za užitočný nástroj politickej moci, ktorá môže byť využitá ako istý spôsob odmeny lojálnym členom strany, alebo naopak môže napomôcť zbaveniu sa osôb, ktoré už nie sú na domácej politickej scéne žiadúce (2013, s.9).

2. Metodológia

Nakoľko sa práca snaží poukázať na rozdiely či prípadne podobnosti v procese nominácie kandidátov na post eurokomisárov v rámci krajín európskej 28-čky, z hľadiska metodológie bude použitá komparatívna prípadová štúdia. Jedná sa o štúdiu, ktorá skúma dva alebo niekoľko prípadov a následne prevádza ich porovnávaciu analýzu (Drulák, 2008, s.62). Ako už bolo vyššie spomínané, cieľom komparácie je v tomto prípade vytvorenie určitej typológie. Tá vzniká stanovením najmenej dvoch premenných a vymedzením ich vzájomného vzťahu a jej cieľom je usporiadanie a interpretácia javov. V práci bude teda autorka pracovať s typologickou metódou, pomocou ktorej je objekty, ktoré navzájom vykazujú rovnaké či podobné znaky, možné zaradiť do jednej skupiny a vytvoriť tak kategóriu typov. Vo všeobecnosti je typológia považovaná za vlastný počiatok teórie, ktorá má byť následne využitá pre klasifikáciu prípadov, ktoré sú predmetom komparácie (Řichová, 2002, s.89). Keďže sa práca venuje paralelnému štúdiu niekoľkých systémov v jednom časovom bode, z časového hľadiska pôjde o synchronnú komparatívnu analýzu (Řichová, 2002, s.80).

Okrem typologickej metódy bude v práci využívaná aj deskriptívna metóda. Deskriptívne pasáže v texte slúžia predovšetkým k uvedeniu do problematiky.

Na to, aby bolo možné vykonať stanovenú analýzu bolo v prvom rade potrebné získanie a porovnanie dát o spôsobe, akým sa v jednotlivých krajinách postupuje pri výbere kandidátov na post eurokomisára.

Pri získavaní podkladov pre túto prácu nastal problém s pomerne obťažnou dostupnosťou potrebných dát. Z bežných internetových zdrojov národných inštitúcií členských štátov či ich legislatívnych prameňov bolo možné získať len nepatrnú časť potrebných informácií.

Z tohto dôvodu boli potrebné dáta získavané predovšetkým prostredníctvom e-mailovej komunikácie so zamestnancami štátnej správy či poslancami národných parlamentov jednotlivých členských krajín.

O zodpovedanie nasledujúcich otázok boli pri každej krajine požiadaní zástupcovia minimálne troch inštitúcií (kancelária premiéra, Výbor pre európske záležitosti, Ministerstvo zahraničných vecí):

1. Je postup akým má byť vybraný kandidát na post európskeho komisára ukotvený v právnom poriadku krajiny, či už pomocou Ústavy alebo iného zákona, či správnej normy? Ak áno, kde.
2. Vstupujú v rámci vašej krajiny do tohto procesu viacerí aktéri alebo sa jedná o čisto vládne rozhodnutie? Ak áno, akí?
 - a. Pokiaľ vo výbere participuje parlament, vyžaduje sa k schváleniu navrhnutého kandidáta hlasovanie v parlamente alebo stačí len vydanie súhlasného stanoviska?
3. Kedy sa začala vláda zaoberať touto otázkou a akí kandidáti prichádzali do úvahy?

Pri tomto postupe sa však naplnili negatívne vlastnosti dotazníku, na ktoré poukazuje Disman, a to za prvé, že dotazník kladie vysoké nároky na ochotu respondenta, kedy je jednoduché „preskočiť“ otázky alebo neodpovedať vôbec, a za druhé, návratnosť dotazníkov je väčšinou pomerne nízka (Disman, 2007, s.141). V priebehu pol roka sa autorke podarilo zhromaždiť informácie takmer zo všetkých členských krajín, s výnimkou Španielska.

Problémom spojeným s týmto postupom môže byť nedôveryhodnosť získaných dát. Autorka sa síce snažila kontaktovať osoby, ktorých náplňou práce je oblasť európskych záležitostí a mali by tak mať prehľad o sledovanom procese, spätná overiteľnosť poskytnutých informácií je však obtiažna. Pri väčšine krajín boli o zodpovedanie dotazníku požiadaní i zamestnanci Zastúpenia Európskej komisie v jednotlivých štátoch, tí sa však spätne odkazovali na národné orgány. Respondenti mnohokrát nevedeli odpovedať na položené otázky, čo čiastočne svedčí o tom, že povedomie o výbere kandidátov na eurokomisárov je nízke aj medzi osobami, ktoré s danou problematikou pracujú.¹

Pri krajinách, v ktorých bolo rozhodnutie ponechané čisto v rukách premiéra či vládnej strany nebolo možné sa dopracovať k žiadnym doplňujúcim informáciám, nakoľko tento proces nebol transparentný a neboli k nemu vyhotovené záznamy, minimálne v žiadnom pre verejnosť dostupnom dokumente.

¹ Príloha c.2 v závere práce ponúka zoznam osôb, ktorých odpovede boli napokon v práci použité, spolu s ich funkciou a e-mailovou adresou. Samotná e-mailová komunikácia je na náhľad sprístupnená v Informačnom systéme.

V súvislosti s obtiažnosťou získania potrebných údajov pre výskum je taktiež potrebné brať do úvahy už vyššie spomínaný fakt, že primárne právo nijakým spôsobom nešpecifikuje, akým spôsobom majú členské štáty pri výbere svojich kandidátov postupovať, či do akej časovej lehoty sú povinné kandidátov predstaviť. V Zmluve o Európskej únii sa tejto problematike len okrajovo venuje článok 17. Spôsob, akým sa členské štáty dopracujú ku konkrétnemu menu je teda čisto na rozhodnutí členského štátu.

Nakoľko sa práca zameriava na proces zostavovania Komisie v roku 2014, sú kvôli aktuálnosti témy pri písaní práce okrem spomínaných legislatívnych dokumentov a e-mailovej komunikácie využívané aj spravodajské články, predovšetkým zo serverov, ktoré sa zaoberajú európskou problematikou, ako sú Euroskop a Euractiv. Okrem týchto bola časť informácií získavaná aj z novinových médií členských krajín.

3. Všeobecný postup zostavovania Európskej komisie

Na to, aby bolo možné sa detailnejšie zaoberať procesom výberu komisárov na úrovni členských štátov je potrebné v krátkosti predstaviť postup zostavovania Komisie ako celku.

Prvým krokom pri zostavovaní novej Komisie je voľba jej predsedu. Jedná sa o najdôležitejšiu etapu, nakoľko zloženie kolégia, rozdelenie portfólií, celková agenda a ciele Komisie sa odvíjajú práve od tejto osoby. Členské štáty v tomto štádiu spoločnou dohodou navrhnu meno budúceho predsedu. Pred vstupom v platnosť zmluvy z Nice bola nevyhnutná podpora všetkých členov Európskej rady, neskôr však bola právomoc veta zástupcov členských štátov zrušená a k nominácii budúceho predsedu stačí súhlas kvalifikovanej väčšiny (Crombez a Hix, 2011, s.295). Potrebný súhlas EP bol ukotvený Amsterdamskou zmluvou (čl. 214 Zmluvy o ES v znení Amsterdamskej zmluvy). Zmeny so sebou priniesla aj posledná revízia primárneho práva, Lisabonská zmluva. Článok 17 Zmluvy o Európskej únii, odstavec 7 hovorí, že: *„S prihliadnutím k voľbám do Európskeho parlamentu a po náležitých konzultáciách navrhne Európska rada kvalifikovanou väčšinou Európskemu parlamentu kandidáta na funkciu predsedu Komisie. Tohto kandidáta zvolí Európsky parlament väčšinou hlasov svojich členov. Pokiaľ nezíska potrebnú väčšinu, navrhne Európska rada do jedného mesiaca kvalifikovanou väčšinou nového kandidáta, ktorého zvolí Európsky parlament rovnakým postupom.“*

Voľba budúceho predsedu Komisie sa v roku 2014 premietla už do samotných volieb do EP a to konkrétne v podobe zavedenia postu tzv. Spitzenkandidáta. Jedná sa o lídra európskej politickej strany, ktorý je zároveň kandidátom na predsedu Európskej komisie. Tento krok mal predovšetkým motivovať občanov EU k účasti vo voľbách do EP, nakoľko tá sa od zavedenia priamych volieb do EP kontinuálne znižuje.

Spôsob výberu Spitzenkandidáta nebol nijakým spôsobom bližšie špecifikovaný, čo sa odrazilo v rôznych postupoch. Európska strana zelených napríklad usporiadala online hlasovanie, v ktorom mohli byť zvolení aj nečlenovia strany. Ostatné strany využili hlasovanie v kongresoch (Grabbe a Lehne, 2013, s.2).

Jean Claude Juncker bol napokon, aj napriek výhradám Veľkej Británie a Maďarska, navrhnutý Európskou radou za predsedu Komisie 27. júna 2014, a jeho následné odsúhlasenie EP prebehlo 15. júla. V ňom získal výraznú väčšinu – 422 hlasov (European Commission, 2014a).

Po úspešnom zvolení budúceho predsedu Komisie majú členské štáty za úlohu predstaviť zvolenému predsedovi nominácie svojich kandidátov, pričom ten od roku 1998 disponuje právom veta. Podľa článku 17 Zmluvy o Európskej únii: „*Rada vzájomnou dohodou so zvoleným predsedom prijme zoznam ďalších osôb, ktoré navrhuje menovať členmi Komisie.*“ Pri zostavovaní Junckerovej Komisie boli členské štáty povinné svojich kandidátov navrhnúť do 31. júla, no nie všetky tak učinili (Novak, 2014).

Ešte v počiatkoch procesu zostavovania novej Komisie na funkčné obdobie 2014-2019, novo zvolený predseda EP Martin Schultz oznámil budúcemu predsedovi Komisie, že v prípade nedostatočného zastúpenia žien v novej Komisii, nebude táto ako celok schválená (Keating a King, 2014). Táto podmienka ovplyvnila aj rozhodovanie členských štátov, nakoľko nominovaný predseda Komisie Jean- Claude Juncker proklamoval, že v jeho úrade dostanú zástupkyne ženského pohlavia dôležitejšie funkcie a budú poverené významnejšími portfóliami (Cerulus, 2014). Junckerovi sa však napokon sľub 40 percentnej kvóty splniť nepodarilo, nakoľko ženská časť kolégia predstavuje len tretinu.

V praxi po tom, čo členská krajina navrhne jedného alebo viacerých kandidátov začnú jednotliví predsedovia vlád bilaterálne jednania s navrhnutým predsedom Komisie za účelom získania žiadúceho portfólia pre svojho zástupcu (Szapiro, 2013, s.33). Čo sa týka portfólií dá sa predpokladať, že všetci komisári sa snažia získať čo najdôležitejšiu oblasť, nakoľko vo väčšine prípadov ide o osoby, ktoré v minulosti na domácej politickej scéne zastávali významné posty. Podľa Nugenta musí predseda pri alokovaní portfólií vyhovieť mnohým tlakom vo forme lobbingu. Aj napriek tomu, že v súčasnosti platí pravidlo jeden štát, jeden komisár, štáty, ktoré v minulosti disponovali dvoma zástupcami aj naďalej očakávajú významnejšie portfólia. Zároveň i znovuzvolení komisári očakávajú povýšenie k významnejšiemu portfóliu (Nugent, 2000, s.105-106). Tieto vyjednávania však uskutočňujú za „zavretými dverami“ a nie je tak možné zmapovať ich priebeh.

Vypočúvanie jednotlivých kandidátov predsedom Komisie sa v minulom roku začalo 2. septembra a finálny zoznam mien bol napokon talianskemu predsedovi vlády Matteo Renzi predložený dňa 5. septembra (European Commission, 2014a). Po tom, čo bol Radou tento zoznam odsúhlasený a následne uverejnený v Úradnom vestníku EU bolo dňa 10. septembra zverejnené rozdelenie portfólií medzi jednotlivých kandidátov (European Commission, 2014c).

Pred oficiálnym vyhlásením novej Komisie musia navrhnutí kandidáti prejsť tzv. grilovaním pred EP. Jedná sa o verejné posudzovanie nominovanej osoby parlamentnými výbormi zodpovednými za rezort, ktorý mu bol určený predsedom Komisie. Cieľom tohto

procesu je predovšetkým skontrolovať, či potenciálny eurokomisár ovláda pridelenú problematiku a nie skúmať programové ambície eurokomisára.

V prvom rade sa jedná o písomné zodpovedanie piatich otázok od poslancov EP. Ďalším stupňom je trojhodinové vypočúvanie kandidáta, pričom ten najprv prednesie otváraciu reč a následne odpovedá na otázky. V minulom roku sa vypočúvania pred výbormi konali od 29. septembra do 7. októbra (Európsky parlament, 2014). Opakované „grilovanie“ podstúpil britský kandidát na komisára Johnattan Hill, ktorý počas prvého výsluchu dostatočne nepresvedčil členov Výboru pre hospodárske a menové záležitosti o svojej vhodnosti na pridelený post (Poptcheva, 2014).

Dôležité je taktiež podotknúť, že EP hlasuje o Komisii ako celku, v prípade ak však nie je spokojný s prejavom určitého kandidáta, môže si vynútiť jeho náhradníka. S takýmto postupom sme sa pri formovaní súčasnej Komisie stretli v prípade Slovinska, kedy si bývalá slovinská premiérka Alenka Bartušeková nebola schopná dostatočne obhájiť pridelené portfólio a napokon bola nahradená Violetou Bulcovou. Na základe toho rozhodnutia došlo k dodatočnej realokácii portfólií, pričom podpredsednícke kreslo a oblasť energetiky pôvodne určené pre slovinskú expremiérku boli po opätovnom „grilovaní“ pridelené slovenskému komisárovi Marošovi Šefčovičovi a nová slovinská nominantka dostala na starosti menej dôležitú oblasť dopravy (European Commission, 2014b).

V poslednom štádiu formovania novej Komisie musí prejsť celé kolégium aj so svojím predsedom schvaľovaním ako v Európskej rade, kde je opäť potrebný súhlas kvalifikovanej väčšiny tak i v EP, ktorý rozhoduje jednoduchou väčšinou (Wonka, 2007, s.8). Poslanci EP novo vytvorenú Komisiu odsúhlasili dňa 22. októbra, pričom 423 z nich hlasovalo za, 209 proti a 67 poslancov sa zdržalo možnosti hlasovania. V porovnaní s predošlou Barrosovou komisiou, kedy sa za vyjadrilo 449 členov, tak Junckerova získala menšiu podporu (European Parliament, 2014).

Zloženie Komisie sa vždy mení pár mesiacov po voľbách do EP. Súčasnú kolégiu napokon aj napriek niekoľkým obmenám do úradu nastúpilo v plánovaný termín- 1. novembra 2014 a pokiaľ nedôjde k žiadnym výnimočným udalostiam, jej funkčné obdobie bude trvať do 31. októbra 2019 (Európska komisia, n.d.).

4. Nominácie členov kolégia na úrovni členských štátov

Ako vyplýva zo zadania práce, jej hlavným záujmom je druhé štádium formovania Komisie, čiže proces výberu kandidátov na úrovni členských štátov.

Čo sa týka nominácie jednotlivých členov kolégia Komisie, špecifikáciu tohto procesu môžeme taktiež nájsť v článku 17 Zmluvy o Európskej únii. Siedmy odstavec udáva: *„členovia Komisie sú vyberaní na základe návrhov členských štátov v súlade s kritériami uvedenými v odstavci 3 druhom pododstavci v odstavci 5 druhom pododstavci.“* Vlády členských krajín by mali pri výbere zohľadniť všeobecné predpoklady potenciálnych kandidátov, medzi ktoré patria jazykové vybavenie, odborné znalosti problematiky súvisiace so zvereným portfóliom, manažérske schopnosti nutné pri riadení administratívy, vyjednávacie schopnosti a nezávislosť na záujmových a politických skupinách.

O upresnenie tejto fázy výberu sa snažil Konvent pri navrhovaní Ústavnej zmluvy. Na jej základe si mal designovaný predseda vybrať jednotlivých komisárov z trojčlenných zoznamov poskytnutých členskými štátmi. Na nich mali byť zastúpené obe pohlavia. Následne predstavená medzivládna verzia Ústavy však tento návrh už neobsahovala (Prachař, 2005, s.29).

Ako vyplýva z vyššie uvedeného článku, výber jednotlivých členov Komisie je plne ponechaný v rukách jednotlivých štátov. Tým, že v primárnom práve nie je ukotvený žiaden presný návod ako postupovať, môže dochádzať k jeho rôznym interpretáciám tohto článku.

Zmluva napríklad explicitne nestanovuje, či je členský štát povinný predstaviť budúcemu predsedovi Komisie len jedného kandidáta, alebo či môže byť navrhnutých viacero kandidátov. Práve s takýmto postupom sme sa v roku 2014 stretli pri nominácii cyperského eurokomisára. Prezident Cyperskej republiky Nicos Anastasiadis navrhol na post eurokomisára dvoch kandidátov, bývalého hovorcu vlády a poslanca EP Christosa Styliandesa a poslanca Demetrisa Syllourisa, pričom konečný výber bol ponechaný v rukách Jeana Clauda Junckera (Kroet, 2014). Ako môžeme vidieť, Zmluva hovorí o výbere členov Komisie na základe návrhov členských štátov, no ani v tomto prípade nie je jasne stanovené, aký orgán na národnej úrovni tak môže urobiť. Rozdielne interpretácie tohto článku nám teda umožňujú nájsť rôzne postupy pri výbere kandidátov naprieč všetkými členskými štátmi.

Primárne právo taktiež nijakým spôsobom neupravuje možnosť opakovaného mandátu a po uplynutí päť ročného funkčného obdobia môže byť teda komisár opätovne menovaný do funkcie. Mandát člena Komisie končí smrťou, rezignáciou (odstúpením) alebo odvolaním na základe rozhodnutia Súdneho dvora (čl. 246 Zmluvy o fungovaní EU v znení Lisabonskej zmluvy). Ako sa ukázalo v priebehu času, členské štáty zvyčajne možnosť opakovaného mandátu aktívne využívajú (MacMullen, 2001, str.14). Toto pravidlo sa potvrdilo aj pri formovaní novej Komisie a môžeme v nej nájsť sedem komisárov, ktorí boli súčasťou druhej Barrosovej komisie. Do Európskej komisie sa rovnakých zástupcov rozhodlo vyslať Nemecko, Fínsko, Švédsko, Rakúsko, Slovensko, Bulharsko a Chorvátsko. V novej Junckerovej komisii však znovuzvolení komisári spravujú odlišné portfóliá než v predošlom kolégiu.

Výber kandidátov na post európskeho komisára na úrovni členských štátov sa teda dá charakterizovať ako proces, v ktorom rozhodujú odborné, osobnostné i komunikačné schopnosti kandidáta. Dôležité je i to, aby navrhnutú osobu bola schopná podporiť väčšina relevantného politického spektra v krajine. Musí to byť osobnosť s dostatočným zázemím i skúsenosťami a zároveň i silnou politickou podporou. Navrhnutý kandidát je výsledkom konzultácií, rozhovorov či rokovaní na formálnej i neformálnej báze, pričom významnú úlohu zohráva i jeho akceptovateľnosť pre samotnú Európsku komisiu. Malo by sa jednať o nezávislých odborníkov v určitej politickej oblasti, ktorí sú otvorení európskej integrácii. V praxi sa však jedná o osoby, ktoré v minulosti vo svojej členskej krajine zastávali nejakú z významných politických funkcií (Outlál, 2006, s.62). V súčasnom 28-člennom kolégiu okrem bývalých ôsmich poslancov EP figurujú mená aj piatich bývalých premiérov či devätnástich bývalých ministrov (Anger, 2014, s.4).

Zamerajúc sa na zostavovanie aktuálne úradujúcej Komisie je z dostupných zdrojov možné vidieť, že v niektorých krajinách výber komisárov predstavoval mocenský boj medzi jednotlivými politickými stranami.

Jednou z týchto krajín je aj Česká republika, kde koalíčným partnerom trvalo dlhý čas, pokým boli ochotné vzdať sa svojich požiadaviek a dospieť ku kompromisnému návrhu. Každá z koalíčných strán mala ambície presadiť svojho kandidáta (Pavec a Tomášek, 2014) a k zhode napokon došlo až po tom, čo sa predseda hnutia ANO Andrej Babiš rozhodol stiahnuť nomináciu Pavla Teličku a za svoju novú kandidátku navrhol ministerku pre miestny rozvoj Věru Jourovú. Tá napokon získala podporu ČSSD, čo však bolo podmienené navýšením financií na sociálne služby a vyšší rast minimálnej mzdy (Divíšek, 2014).

Napätú situáciu bolo možné pozorovať aj v Bulharsku. Napriek tomu, že prezident republiky Rosen Plevneliev s predsedom opozičnej stredo-pravicovej strany GERB podporovali znovuzvolenie eurokomisárky Kristaliny Georgievovej, minoritný kabinet sa snažil o presadenie svojej kandidátky (EurActiv, 2014b). V dôsledku pádu vlády si napokon Georgievová svoje miesto v Bruseli znovu obhájila (Standart, 2014).

Nezvyčajný postup bolo v roku 2014 možné sledovať pri výbere slovinskej eurokomisárky- Alenky Bartušekovej. V tom čase odchádzajúca premiérka sa totižto nominovala „sama“, s čím nesúhlasila veľká časť slovinského politického spektra (Doria, 2014). Nakoľko však Bartušeková neobstála v grilovaní pred EP, bola nahradená Violetou Bulcovou, ktorá však taktiež nezískala veľkú podporu vo vláde² (Turk, 2014).

Čo sa týka dĺžky výberového procesu, v niektorých členských štátoch sa práve v sledovanom období konali parlamentné voľby, čo odsunulo výber eurokomisára na vedľajšiu koľaj a preto boli mená týchto kandidátov zverejnené až po stanovenom termíne (Reynders, 2015). Na druhej strane môžeme nájsť krajiny, ako napríklad Slovenskú republiku, kde sa od začiatku operovalo len s jedným menom, vďaka čomu trval tento proces pomerne krátko a Slovensko tak bolo jednou z prvých krajín, ktorá predsedovi Komisie predstavila svojho kandidáta (TASR, 2014).

² V hlasovaní sa 7 ministrov vyjadrilo proti, 6 za a 2 sa zdržali hlasovania. Na to, aby mohla byť jej nominácia zamietnutá by sa však musela vyjadriť väčšina ministrov proti.

5. Legislatívne ukotvenie

Ako už bolo spomenuté v úvode, v tejto kapitole bude pozornosť venovaná prvej skúmanej rovine – legislatívnemu ukotveniu procesu nominácie kandidáta na post európskeho komisára v jednotlivých členských štátoch.

Obrázok 1: *Prehľad krajín na základe legislatívneho ukotvenia*

Krajiny majúce vo svojom právnom rámci zmienku o výbere kandidáta na post eurokomisára	Ústavný zákon	Rakúsko, Bulharsko
	Zákon	Taliansko, Maďarsko, Poľsko, Litva, Rumunsko, Chorvátsko
	Rokovací poriadok	Estónsko, Česká republika
Krajiny bez legislatívneho ukotvenia		Nemecko, Francúzsko, Belgicko, Holandsko, Luxembursko, Veľká Británia, Írsko, Dánsko, Grécko, Portugalsko, Švédsko, Fínsko, Cyprus, Slovensko, Slovinsko, Lotyšsko, Malta

Zdroj: autorka

Priložená tabuľka zobrazuje rozdelenie členských krajín EÚ, na základe toho, či sa vo svojom právnom rámci zaoberajú tým, ako postupovať, prípadne do koho kompetencii spadá výber kandidátov na európskeho komisára. Pri štátoch, ktoré tento postup majú legislatívne upravený, sú tieto ďalej členené na základe toho, či sa týmto postupom zaoberá priamo Ústavný zákon, iný zákon alebo iná správna norma, ako napríklad rokovací poriadok parlamentu, čiže podľa sily daného predpisu.

5.1. *Krajiny majúce legislatívne opatrený výber kandidátov*

Z 28 krajín EÚ sa vo svojej legislatíve či inej správnej norme o voľbe komisárov zmieňuje len menej ako polovica členských štátov. Menovite sú to Taliansko, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko, Česká republika, Litva, Rumunsko, Bulharsko, Chorvátsko a od novembra roku 2014 sa do tejto kategórie štátov radí aj Estónsko. Je však potrebné zmieniť, že vo všetkých vymenovaných krajinách v daných zákonoch hovorí o nomináciách do európskych inštitúcií všeobecne, s výnimkou Estónska kde sa špeciálne výberu eurokomisára venuje samostatný článok zákona.

Zo zakladajúcich krajín, nomináciu členov do európskych inštitúcií vo svojom právnom poriadku reguluje len **Talianska republika**. Proces nominácie osôb do funkcií

európskych inštitúcií upravuje článok 17 zákona 234 z 24. decembra 2012, ktorý sa zaoberá účasťou Talianskej republiky v EÚ (Legge 24 dicembre 2012. n.234).

Ďalším štátom, ktorý má vo svojom právnom ráde ukotvený spôsob akým sa má postupovať pri nominácii eurokomisára je **Rakúsko**. To sa týmto procesom zaoberá priamo v Ústave, článku 23c, ktorý vstúpil v platnosť v roku 2010 (Federal Constitutional Law, 1930).

V prípade **Maďarska** môžeme nájsť upresnenie ako postupovať pri výbere zamestnancov do európskych inštitúcií v dvoch dokumentoch. V zákone o Národnom zhromaždení XXXVI. z roku 2012 je v sekcii 70 vláde stanovená povinnosť predstaviť osobu, ktorú mieni nominovať do európskych inštitúcií Národnému zhromaždeniu (Parlament.hu, n.d.). Sekcia 141 rezolúcie ustanovujúcej Rokovací poriadok parlamentu z roku 2014 následne upravuje kompetencie parlamentu pri tomto procese (Resolution 10/2014, 2014).

V **Poľsku** je sledovaný proces taktiež upravený aj zákonom ako i správnu normou. Konkrétne sa jedná o Zákon o spolupráci medzi Radou ministrov so Senátom a Sejmom v záležitostiach týkajúcich sa členstva Poľskej republiky v Európskej únii z 8. októbra 2010 (Act of 8 October 2010) a o Rokovací poriadok Sejmu (The Standing Orders of the Sejm of the Republic of Poland, 2015).

Ďalším štátom, ktorý má vo svojom právnom poriadku stanovené akým spôsobom sa má postupovať pri výbere budúceho eurokomisára je **Litva**. Na základe článku 52 Zákona o vláde Litovskej republiky, vláda spolu so súhlasom prezidenta republiky nominuje kandidáta na člena Európskej komisie (The Republic of Lithuania Law on the Government, 1994). Následne je tento návrh konzultovaný so Seimasom (parlamentom) v zmysle článku 180²⁰ Rokovacieho poriadku Seimasu (Lietuvos Respublikos Seimas, 2014a).

V prípade **Estónska** došlo k legislatívnemu ukotveniu sledovaného procesu v roku 2014, až po tom, čo novo zostavená Junckerova komisia nastúpila do úradu. V novembri minulého roka bol upravený Rokovací poriadok estónskeho parlamentu, ktorý zakotvuje participáciu parlamentu na tomto procese (Riigikogu Rules of Procedure and Internal Rules, 2007).

Okrem vyššie spomínaných štátov sa do tejto kategórie štátov radí aj **Česká republika**. Spôsob, akým sa má postupovať pri výbere kandidáta na post eurokomisára je upravený v Rokovacom poriadku Poslaneckej snemovne (Zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, 1995).

Do kategórie štátov, ktoré majú legislatívne opatrený sledovaný proces patrí aj **Rumunsko**. V roku 2013 vstúpil v platnosť Zákon číslo 373, ktorý upravuje spoluprácu medzi vládou a parlamentom v otázkach európskych záležitostí (Act on cooperation between the Parliament and the Government in the field of European affairs).

V **Bulharsku**, vyplývajúc z paragrafu 1 článku 105 Ústavy spadá výber budúceho eurokomisára do kompetencií vlády (Constitution of the Republic of Bulgaria, 1991). Aj v Rokovacom poriadku parlamentu môžeme nájsť zmienku o tom, ako pri tomto procese postupovať (National Assembly of the Republic of Bulgaria, 2014).

Zaujímavým štátom s ohľadom skúmanej roviny je **Chorvátsko**. Jedná sa o najnovšieho člena Európskej únie a preto by asi málokto predpokladal, že už do svojho právneho rámca stihla zakomponovať ako postupovať pri výbere eurokomisára. Podľa článku 31 Zákona o vláde Chorvátskej republiky patrí výber kandidáta do kompetencií vlády (Odluku o proglašenju zakona o vladi Republike Hrvatske, 2011). Vláda o kandidátovi rozhoduje počas uzavretého jednanja (Špiljak, 2015). Ďalej je tento proces upravený v Zákone o spolupráci chorvátskeho parlamentu a vlády Chorvátskej republiky, ktorý nadobudol účinnosť spolu so vstupom Chorvátska do EU, 1. júla 2013 (Act on the Co-Operation of the Croatian Parliament and the Government of the Republic of Croatia in European Affairs, 2013).

5.2. *Krajiny bez legislatívneho ukotvenia*

Väčšina členských štátov nemá vo svojom právnom rámci ukotvenú zmienku o tom, ako sa má pri výbere kandidátov do európskych inštitúcií postupovať. Legislatívne ukotvenie tohto procesu nie je možné nájsť vo Francúzsku (Mahe, 2015), Belgicku (Reynders, 2015), Holandsku (Agotha, 2015), Nemecku (Schunemann, 2015), Luxembursku (Molitor, 2015), Veľkej Británii (Hussey, 2015), Írsku (Crowe, 2015), Dánsku (Allerman, 2015), Grécku (Raftopoulou, 2015), Švédsku (Stenborg, 2015), Fínsku (Valiokunta, 2015), Portugalsku, Cypre (Telemachou, 2015), Slovensku (Bartovič, 2010, s.54), Slovinsku (Pavlovic, 2015), Lotyšsku (Paulauska, 2015) a Malte (Pullicino, 2015).

Zaujímavou krajinou je z ohľadu sledovanej roviny **Portugalsko**. Článok 7A zákona č. 21 z roku 2012 stanovuje, že Výbor pre európske záležitosti by mal vypočítať kandidátov, ktorých vláda plánuje menovať na pozície do európskych inštitúcií, následne však odstavec 4 príslušného článku uvádza, že táto procedúra sa nevzťahuje na výber

osôb uchádzajúcich sa o post v rámci Európskej komisie (Law no. 43/2006 of 25 August, 2006).

V niektorých krajinách, kde absentuje legislatívne ukotvenie spôsobu akým by sa mal vyberať kandidát na post európskeho komisára je však možné nájsť aktérov, ktorí nie sú so súčasným nastavením spokojní. Snahy o zmenu je možné pozorovať v Slovinsku a Lotyšsku.

Slovinsko zatiaľ spadá do kategórie štátov, v ktorých žiadna legislatívna norma nehovorí o tom, ako sa má postupovať pri výbere osoby, ktorá bude nominovaná do funkcie európskeho komisára. Slovinský parlament však v súčasnej dobe uvažuje o úprave tohto procesu pomocou dodatku k Zákonu o spolupráci medzi Parlamentom a vládou v európskych záležitostiach. Podľa získaných informácií však táto procedúra ešte nebola zahájená (Pavlovic, 2015).

V **Lotyšsku** bolo v roku 2013 v snahe pár poslancov uzákoniť, aby bolo pri nominácii eurokomisára vyžadované hlasovanie v parlamente. Podľa navrhovaného zákona, v prípade nesúhlasu absolútnej väčšiny poslancov parlamentu, by vládou navrhnutá osoba nemohla byť do funkcie nominovaná. Navrhnutá iniciatíva však napokon v parlamente nezískala dostatočnú podporu. Podarilo sa jej však otvoriť debatu o nutnosti revízie zaužívaného postupu, a je teda možné, že pri zostavovaní budúcej Komisie už bude braný väčší ohľad na slovo parlamentu (Latvijas Republikas Saeima, 2013).

Je ale potrebné podotknúť, že aj napriek tomu že nie všetky krajiny majú tento proces legislatívne ošetrený, pri niektorých z nich je možné nájsť istý zaužívaný postup. O aké štáty sa jedná a aký je postup je v nich využívaný bude vysvetlené v nasledujúcej kapitole.

6. Zapojení aktéri

Nasledujúca kapitola svojím obsahom úzko nadväzuje na kapitolu predošlú. Bude v nej sledované, akí aktéri vstupujú do výberového procesu. Ak sú do sledovaného procesu zapojení aj členovia parlamentu, je potrebné kandidáta odsúhlasiť hlasovaním, alebo postačuje len ich súhlasné stanovisko?

Obrázok 2: *Prehľad zapojených aktérov do výberového procesu v členských štátoch v roku 2014.*

Krajina	Zapojení aktéri	Spôsob zapojenia
<i>Francúzsko</i>	Prezident + premiér	
<i>Luxembursko</i>	Vláda	
<i>Nemecko</i>	Vláda	
<i>Belgicko</i>	Vláda – druhá najväčšia strana	
<i>Holandsko</i>	Vláda – druhá najväčšia strana	
<i>Taliansko</i>	Vláda + parlament	Informovanie
<i>Veľká Británia</i>	Vláda	
<i>Írsko</i>	Vláda	
<i>Dánsko</i>	Vláda	
<i>Grécko</i>	Vláda	
<i>Portugalsko</i>	Vláda	
<i>Švédsko</i>	Vláda	
<i>Rakúsko</i>	Vláda + parlament + prezident	Hlasovanie
<i>Fínsko</i>	Vláda + parlament	Vyjadrenie stanoviska
<i>Malta</i>	Vláda	
<i>Slovinsko</i>	Vláda	
<i>Poľsko</i>	Vláda + parlament	Vyjadrenie stanoviska
<i>Maďarsko</i>	Vláda + parlament	Vypočutie kandidáta
<i>Estónsko</i>	Vláda + parlament	Vypočutie kandidáta
<i>Slovensko</i>	Vláda + parlament	Vypočutie kandidáta
<i>Lotyšsko</i>	Vláda + parlament	Vypočutie kandidáta
<i>Litva</i>	Vláda + parlament + prezident	Hlasovanie
<i>Česká republika</i>	Vláda + parlament	Hlasovanie
<i>Cyprus</i>	Prezident	
<i>Bulharsko</i>	Prezident + parlament	Vypočutie kandidáta
<i>Rumunsko</i>	Vláda – v rozpore so zákonom	
<i>Chorvátsko</i>	Vláda + parlament	Hlasovanie

Zdroj: autorka

Priložená tabuľka demonštruje, akí aktéri boli do výberu kandidáta na post eurokomisára zapojení a akým spôsobom na tomto procese participovali v roku 2014. Štáty sú v nej usporiadané podľa dĺžky členstva.

Vo všetkých desiatich členských štátoch, ktoré majú vo svojom právnom rámci opatrený skúmaný proces, doň na základe zákona či rokovacieho poriadku okrem vlády vstupujú aj iní aktéri. Z teoretického hľadiska by v každej z vyššie spomínaných krajín pri výbere vhodného kandidáta mal participovať aj parlament. Návrh konkrétnej osoby je však vždy ponechaný v rukách vlády, či konkrétne premiéra.

V týchto štátoch je vláda povinná o tom, koho mieni nominovať do tejto funkcie vopred informovať parlament, či konkrétne výbor zodpovedný za európske záležitosti. Vo väčšine štátov sa vyžaduje následne súhlasné stanovisko, ktoré parlament vydáva po vypočutí navrhutej osoby, v prípade Talianska však stačí parlament len informovať.

Ako už bolo v predošlej kapitole spomínané, v **Taliansku** sa výberom zástupcov do európskych inštitúcií zaoberá zákon 234 z 24. decembra 2012. Ten stanovuje, že premiér alebo Minister pre európske záležitosti je povinný o svojom rozhodnutí informovať obe komory parlamentu. V tejto správe musí byť výber kandidáta adekvátne odôvodnený a musí taktiež obsahovať curriculum vitae navrhovanej osoby. Príslušné výbory zaoberajúce sa európskou problematikou následne môžu vyžadovať vypočutie kandidáta, no až po jeho nastúpení do funkcie (Legge 24 dicembre 2012. n.234). Tento zákon vstúpil v platnosť v roku 2013, no podľa dostupných informácií nebol doposiaľ žiaden prípad, pri ktorom by bola táto legislatívna norma aplikovaná a výber súčasnej talianskej eurokomisárky, Vysokkej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Federiky Morgheriniovej bol ponechaný čisto v rukách premiéra (Chiti, 2015).

V prípade **Rakúska** je podľa Ústavy výber členov do európskych inštitúcií je ponechaný v rukách federálnej vlády (Federal Constitutional Law, 1930). Tá však musí o svojom rozhodnutí informovať Národnú radu³ a federálneho prezidenta. Navrhnutý kandidát musí následne získať podporu hlavného výboru Národnej rady (čl.23c Federal Constitutional Law, 1930). Súhlasné stanovisko s nomináciou Johanna Hahna, navrhnutého koalíciou OVP, bolo na základe hlasovania vydané hlavným výborom Národnej Rady dňa 11. júla 2014 (Republik Österreich Parlament, 2014).

³ Nationalrat - dolná komora

Aj v **Maďarsku** vstupuje do výberového procesu okrem vlády i parlament. Potom, čo vláda oznámi poslancom parlamentu meno navrhnuť osoby, smie výbor zodpovedný za európske záležitosti prípadne ďalší kompetentný výbor vypočúť danú osobu pred tým, ako bude oficiálne nominovaná (Resolution 10/2014, 2014). Aj keď tento zákon nestanovuje povinnosť vypočutia kandidáta, maďarskí poslanci túto možnosť aktívne využívajú a každý z doterajších nominantov na eurokomisára bol Výborom pre európske záležitosti vypočutý. K jeho následnému schváleniu však nie je vyžadované hlasovanie v parlamente (Dóczy, 2015).

V **Poľsku** má Sejm povinnosť vyjadriť svoje stanovisko ku kandidatúre osoby na pozíciu člena Európskej komisie (Act of 8 October 2010). Na základe článku 148 rokovacieho poriadku Sejmu je ďalej stanovená povinnosť predsedovi Sejmu oboznámiť Výbor pre európske záležitosti o navrhnutom kandidátovi (The Standing Orders of the Sejm of the Republic of Poland, 2015). Ani v tomto prípade nie je potrebné hlasovanie a príslušný výbor vydáva len stanovisko. Aktuálna poľská eurokomisárka Elżbieta Bienkowská bola výborom odsúhlasená 5. septembra 2014 (Opinia nr 61, 2014).

Litva je v porovnaní s ostatnými štátmi zaujímavá v tom, že na rozdiel od ostatných má prostredníctvom zákona presne stanovené jednotlivé kroky, ako má parlament pri vypočúvaní navrhnutého kandidáta do európskych inštitúcií postupovať. Navrhnutá osoba má z počiatku priestor na vlastnú prezentáciu, ktorá môže trvať maximálne desať minút. Ešte pred jej zahájením musia byť poslancom parlamentu distribuované životopisy prezentovaného kandidáta. Po úvodnej prezentácii predstavený kandidát odpovedá na otázky poslancov. Na túto fázu je vyhradených maximálne pätnásť minút. Po tom ako bol kandidát vypočutý nasleduje jeho posudzovanie v príslušných parlamentných výboroch. Tie sa zo zákona musia k navrhnuť osobe vyjadriť v priebehu siedmich dní (čl. 200 Lietuvos Respublikos Seimas, 2014a). Súčasný eurokomisár Vytenis Povilas Andriukaitis bol hlasovaním v parlamente schválený 10. júla 2014 (Lietuvos Respublikos Seimas, 2014b). Zo 141 poslancov sa za jeho nomináciu vyjadrilo 82 členov. Šestnásť poslancov sa rozhodlo zdržať hlasovania a desať sa vyjadrilo proti jeho nominácii (Dapkutė, 2015).

Ďalšou krajinou v ktorej sa do výberového procesu na základe zákona okrem vlády zapája aj parlament je **Estónsko**. Aj tu je tak ako v prípade Litvy presne stanovené ako pri vypočúvaní kandidáta postupovať, s tým rozdielom, že §155¹, sa explicitne venuje prezentácii navrhovaného kandidáta do Európskej komisie. Predtým ako vláda oficiálne

vymenuje svojho kandidáta, je táto osoba prezentovaná pred národným parlamentom.⁴ Po úvodnej prezentácii ma každý z poslancov nárok položiť jednu otázku a po ich zodpovedaní je ponechaný priestor na debatu (Riigikogu Rules of Procedure and Internal Rules, 2007). Hlasovanie v parlamente však nie je potrebné. Aj napriek tomu, že revízia tohto zákona vstúpila v platnosť až 15. novembra 2014, v praxi sa tento istý postup využil už aj pri výbere súčasného eurokomisára Andrusa Ansipa (Mikk, 2015). Jeho voľba bola viac menej demokraticky schválená aj vo voľbách do Európskeho parlamentu, v ktorých bývalý premiér získal najviac preferenčných hlasov (Keating, 2014).

V **Českej republike** podľa zákona: „*Vláda predkladá výboru pre európske záležitosti k prejednaniu personálne nominácie na európskeho komisára, sudcu Európskeho súdneho dvora a nominácie do orgánov EIB a EBRD za Českú republiku.*“ (§ 109c odst. 1). „*Personálne nominácie do orgánov Európskej únie výbor pro európske záležitosti prejedná skôr, než o nich vláda prijme konečné rozhodnutie.*“ (Zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, 1995, § 109c odst. 2).

Predtým ako bolo Bruselu oficiálne oznámené meno českej komisárky, bolo potrebné v súlade s už vyššie spomínaným zákonom vládou predložený návrh prediskutovať vo Výbore pre európske záležitosti. Počas tohto „vypočúvania“ poslanci kladli budúcej komisárke otázky z rôznych sfér, medzi ktorými napríklad jej názor na sankcie voči Rusku, otázky ohľadom euroregiónov, energetickej únie, životného prostredia či problematiky migrácie. V konečnom hlasovaní bola Věra Jourová schválená deviatimi hlasmi, zatiaľ čo sedem poslancov sa zdržalo hlasovania. Proti jej nominácii sa nevyjadril žiaden z členov výboru (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2014).

Najmladší člen EÚ, **Chorvátsko** má v článku 15 Zákona o spolupráci chorvátskeho parlamentu a vlády Chorvátskej republiky stanovené, že : „*Vláda predloží parlamentu správu o kandidátovi Chorvátskej republiky na post európskeho komisára...Výbor pre európske záležitosti prerokuje správu uvedenú v odseku 1 tohto článku na zasadnutí, na ktorom sa zúčastňuje aj navrhnutý kandidát. Po diskusii, výbor vydá stanovisko, ktoré je následne doručené predsedovi parlamentu. Vláda zväži stanovisko výboru pri prijímaní konečného rozhodnutia o kandidátovi na zástupcu Chorvátskej republiky pre inštitúcie a orgány uvedené v odseku 1 tohto článku.*“

⁴ Riigikogu

V prípade, že sa vláda rozhodne neakceptovať stanovisko výboru, zašle písomné oznámenie a vysvetlenie tejto skutočnosti parlamentu, ktorý by mal následne zahájiť diskusiu o tejto záležitosti (Odluku o proglašenju zakona o vladi Republike Hrvatske, 2011). To, že stanovisko výboru nemusí byť brané v úvahu do istej miery implikuje, že parlament je do výberového procesu zapojený iba pro-forma a jeho právomoci sú len čisto konzultačné. Chorvátska vláda o nominácii Nevena Mimicu rozhodla na svojom 176-om zasadnutí dňa 17. júla 2014 (Vlada Republike Hrvatske, 2014) a v ten istý deň bolo toto rozhodnutie zaslané chorvátskemu parlamentu. Schvaľovanie chorvátskeho kandidáta vo Výbore pre európske záležitosti napokon prebehlo dňa 22. júla 2014, pričom súhlasné stanovisko vyjadrilo desať poslancov, zatiaľ čo štyria členovia výboru sa rozhodli zdržať hlasovania (Hrvatski sabor, 2014).

Zamerajúc sa na rok 2014 je však možné nájsť štáty, ktoré pri nominácii eurokomisára nepostupovali tak ako je zvykom, alebo ako určuje zákon. Pri nominácii súčasnej **rumunskej** komisárky Coriny Cretuovej vláda nepostupovala v súlade so zákonom, ktorý stanovuje vláde povinnosť predstaviť osobu, ktorú mieni menovať do funkcie európskeho komisára členom parlamentu. V prípade ak sa jedná o člena Európskej komisie, musí byť tento kandidát vypočutý pred príslušným výborom (čl.19 Act on cooperation between the Parliament and the Government in the field of European affairs). Toto rozhodnutie vyústilo v nezhody medzi premiérom Victorom Pontom a prezidentom republiky Traianom Băsescom (EurActiv, 2014a).

Aj v prípade voľby súčasnej **bulharskej** eurokomisárky sa postup vymykal z normálu, čo bolo zapríčinené situáciou na domácej vnútropolitickej scéne. Právomoc vybrať kandidáta spadá podľa zákona do rúk premiéra (Constitution of the Republic of Bulgaria, 1991), nakoľko však odchádzajúci premiér Plamen Oresharski tak nevykonával, toto rozhodnutie zostalo na prezidentovi republiky. Ten sa napokon rozhodol pre opätovnú nomináciu bývalej eurokomisárky pre humanitárnu pomoc a krízové riadenie, Kristaliny Georgievovej (Gardner, 2014). Tá musela byť pred oficiálnou nomináciou v súlade so zákonom vypočutá členmi Výboru pre európske záležitosti.⁵ Na zasadnutí tohto výboru navrhnutá osoba zodpovedá na otázky položené poslancami (National Assembly of the Republic of Bulgaria, 2014, čl. 120). V praxi sa však nevyžaduje žiadne následné schvaľovanie parlamentom (Nitsova, 2015).

⁵ The European Affairs and Oversight of the European Funds Committee

To že krajina nemá vo svojom právnom rámci stanovené, do koho kompetencií spadá výber nového eurokomisára, však neznamená, že doň nevstupujú i iní aktéri ako vláda. V praxi na tomto procese poslanci parlamentu participujú aj vo Fínsku, Lotyšsku a Slovensku.

V prípade Litvy (New Europe, 2014) a Rakúska (Federal Constitutional Law, 1930, čl.23c) je okrem súhlasu poslancov potrebné taktiež aj súhlasné stanovisko prezidenta republiky.

Vo **Fínsku** je „postup výberu členov do Európskej komisie nepriamo je z Ústavy, kapitoly 8, ktorá sa venuje medzinárodným vzťahom a špecifikuje postavenie jednotlivých aktérov pri tvorbe zahraničnej politiky. Nominácia pripadá do kompetencií vlády. Nakoľko sa však jedná o problematiku súvisiacu s Európskou úniou s veľkým politickým významom, pred tým ako je toto meno sprístupnené verejnosti vláda o svojom rozhodnutí informuje Najvyššiu komisiu,⁶ ktorá má na starosti záležitosti spojené s členstvom v Európskej únii. Názor Najvyššej komisie je pre vládu záväzný a v prípade, ak by členovia komisie nesúhlasili s navrhovanou osobou, vláda by bola povinná predstaviť nového kandidáta. V praxi však táto možnosť zatiaľ nebola využitá nakoľko si vláda neformálnymi prostriedkami vždy vopred zabezpečila, aby bol jej návrh schválený“ (Valiokunta, 2015).

Čo sa týka **Lotyšska**, ani v tomto prípade nie je výber eurokomisára právne regulovaný, v praxi je však kandidát vypočúvaný pred Výborom pre európske záležitosti (Paulauska, 2015). Bývalý lotyšský premiér Valdis Dombrovskis bol členmi spomínaného výboru schválený 29. mája 2014 (Ministru kabineta, 2014).

V **Slovenskej republike** sú personálne nominácie na pozície v Európskej únii plne v kompetencii vlády. Napriek tomu sa stalo zvykom, že vládni kandidáti na tieto pozície predstúpia pred Výbor pre európske záležitosti prezentovať poslancom svoju predstavu o výkone danej funkcie (Bartovič, 2010, s.54).

Vzhľadom na to, že v skúmanom období nebol v žiadnom členskom štáte vládou navrhovaný kandidát zamietnutý, ostáva otázne či by bolo zamietavé stanovisko parlamentu pre vládu záväzné. Nakoľko však vlády majú zvyčajne väčšinovú podporu v parlamente je nepravdepodobné že by takáto situácia nastala.

V trinástich členských štátoch je sledovaný proces plne ponechaný len do kompetencií vlády. Jedná sa najmä o štáty, ktoré majú v rámci Európskej integrácie už

⁶ Grand Committee

dlhšie skúsenosti. Patrí sem Nemecko, Belgicko, Holandsko, Luxembursko, Veľká Británia, Dánsko, Írsko, Grécko, Portugalsko, Švédsko, Malta, Cyprus a Slovinsko.

V prípade **Francúzska** platí nepísané pravidlo, podľa ktorého spadá nominácia kandidáta na post eurokomisára do kompetencie prezidenta republiky. Nepriamo vyplýva z článku 13 francúzskej ústavy, ktorý dáva prezidentovi právomoc nominovať členov do vojenských a civilných zložiek štátu (The French Constitution of 1958 and its Amendments). Ten svoj výber následne konzultuje s premiérom (Mahe, 2015).

V prípade dvoch krajín, v ktorých spadá proces nominácie kandidáta na post európskeho komisára čisto do kompetencií vlády aj napriek absencii legislatívnej normy existujú isté zaužívané pravidlá, na základe ktorých tento výber prebieha.

V **Holandsku** platí nepísaná dohoda, že koalíčné strany sa striedajú pri výbere svojich kandidátov. Nakoľko bývalá holandská eurokomisárka zodpovedná za digitálnu agendu Neelie Kroesová pochádzala z VVD, bolo logické, že do Junckerovej komisie vyšle svojho zástupcu druhá najväčšia strana PvdA. Aj v holandskom parlamente sa však v minulosti otvorila diskusia o potrebe zmeny, nakoľko výber kandidáta takýmto spôsobom nie je dostatočne demokratický (Bal, 2015).

Ďalšou krajinou v ktorej platí podobný princíp je **Belgicko**. To sa pri výbere komisára riadi tzv. „d'Hondtovou metódou.“ Ide o pravidlo politickej rovnováhy na všetkých úrovniach, podľa ktorého sú prerozdeľované mandáty v parlamentoch ako aj dôležité posty medzi ktoré patrí i funkcia premiéra či post eurokomisára (King, 2000). Na základe tohto pravidla teda belgický eurokomisár nemôže pochádzať z rovnakej politickej strany ako predseda vlády (Reynders, 2015). Súčasná belgická eurokomisárka Marianne Thyssenová bola teda navrhnutá z kruhov koalície CD&V, zatiaľ čo v dobe jej nominácie bol premiérom Elio Di Rupo, predseda strany sociálnej demokracie (Nordsieck, 2014a).

V rámci skupiny štátov, v ktorých sa jedná o politickú nomináciu koncipovanú čisto len v rukách vlády, je však možné nájsť aktérov, ktorí nie sú so súčasným nastavením výberového mechanizmu spokojní a nesúhlasia s tým, že parlament nemá pri tomto procese žiadne slovo.

Ako bolo vyššie uvedené, v **Slovinsku** sa uvažuje o dodatku k Zákonom o spolupráci medzi Parlamentom a vládou v európskych záležitostiach, ktorý by mal poskytnúť slovinským poslancom možnosť zapojiť sa do výberového konania. Snahu o zmenu čiastočne reflektuje aj situácia, ktorá sa odohrala pri výbere komisára v roku 2014. Po parlamentných voľbách, ktoré sa konali 13. júla minulého roku víťazná liberálna

strana Mira Cerara (Nordsieck, 2014b) požadovala oddialenie výberu kandidáta nakoľko sa chcela podieľať na tomto procese. Práve táto strana proklamovala, že slovinský komisár by nemal pochádzať zo žiadnej politickej strany (The Slovenia Times, 2014). Ich požiadavke však zo strany vtedajšej premiérky Alenky Bartušekovej nebolo vyhovené a na nominácii sa napokon nepodieľali.

Aj v prípade *Írska* sa mi pri získavaní potrebných informácií podarilo naraziť na osoby, ktoré majú záujem na tom, aby mali možnosť do tohto procesu okrem vlády vstupovať i iní aktéri. Podľa informácií od poslanca zo strany Sinn Féin, vedenie strany nesúhlasí s tým, že výber komisára spadá len do právomoci vlády a strana by rada do tohto procesu zakomponovala aj členov parlamentu (Crowe, 2015). Ide však len o vyjadrenie danej osoby a doposiaľ neboli podniknuté žiadne kroky, ktoré by mohli danú situáciu zmeniť.

Skúmajúc rovinu zapojenia rôznych aktérov do výberového procesu, je potrebné poukázať i na skupinu štátov, ktorá sa v roku 2014 snažila o priame zapojenie občanov do výberu budúcich členov Komisie. Tretina členov novej Komisie (9 z 28) vrátane novozvoleného predsedu sa zúčastnila kampane v tohtoročných európskych voľbách, v ktorej sa priblížila občanom a hľadala u nich podporu (European Commission, 2014c). Na kandidátskej listine volieb do Európskeho parlamentu sa objavili mená Miguela Ariasa Canera, Christosa Stylianidesa, Marianne Thyssenovej, Maroša Šefčoviča, Valdisa Dombrovskisa, Andrusa Ansipa, Coriny Cretuovej a Nevenu Mimicu. Jedná sa o aktuálne úradujúcich eurokomisárov zo *Španielska, Cypru, Belgicka, Slovenska, Lotyšska, Estónska, Bulharska, Rumunska a Chorvátska*. Ako je vidieť, pre tento postup sa rozhodli predovšetkým nové členské štáty, ktoré sa týmto spôsobom okrem iného snažili prilákať občanov k volebným urnám.

Predsedovia vlád týchto krajín sa snažili verejnosť do výberového procesu zapojiť tým, že osoby, ktoré mali v pláne nominovať do funkcie predstavili na kandidátskej listine jednej z politických strán. Do kategórie týchto štátov patrí aj Slovenská republika. Premiér Slovenskej republiky, Robert Fico sa v jednom z rozhovorov vyjadril, že prostredníctvom tohto postupu má byť dosiahnutie väčšej legitimacy Európskej komisie. „*Chceme, aby podobne, ako je to v zostavovaní vlád v európskych krajinách, politici najskôr prešli súbojom cez parlament a potom po získaní takejto legitimacy v Európskom parlamente, sa usilovali o pozície v exekutive, v tomto prípade v Európskej komisii* (Majerský, 2014).“ O legitimitu tohto postupu by sa však dalo pochybovať, nakoľko občania volili daných kandidátov v presvedčení, že budú reprezentovať záujmy ich

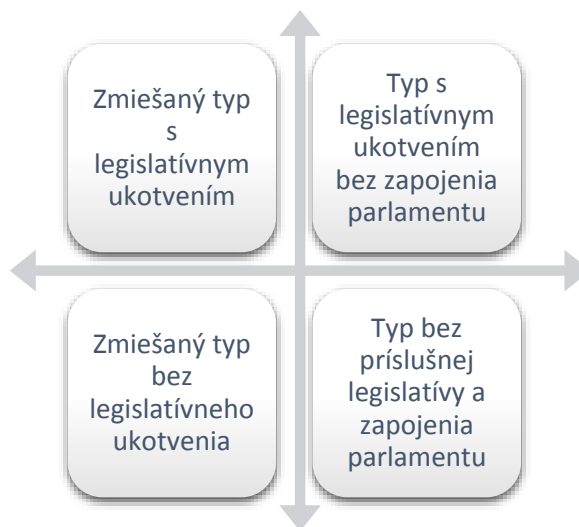
domovskej krajiny v rámci Európskeho parlamentu, no napokon sa z nich stali obhajcovia európskych záujmov. Na druhej strane je však pravda, že pri súčasnom nastavení pravidiel sa jedná o jediné riešenie akým je možné do výberového procesu zaangažovať verejnosť.

7. Typológia

Ako už bolo v úvode stanovené, práca si kladie za cieľ vytvoriť typológiu postupu pri výbere kandidátov na eurokomisárov naprieč členskými štátmi EÚ. Ide o rozdelenie objektov podľa vybraných zdieľaných rysov, ktoré sú pri nich zastúpené v rozdielnej miere. Na rozdiel od ideálnych typov sa však jedná o kategorizáciu existujúcich objektov, pričom jednotlivé typy odpovedajú pozorovaným objektom (Drulák, 2008, s.21). Zjednodušene sa teda dá pod pojmom kategorizácia rozumieť „triedenie objektov do rôznych košov“, pričom kategórie sú ich štítkami (Shields a Tajalli, 2006, s.323).

Zatiaľ čo v určitých prípadoch je možné aplikovať už vopred vytvorenú typológiu, kvôli aktuálnosti témy je potrebné kategórie umelo vytvoriť. Ako ukázali predošlé kapitoly, členské štáty sa v spôsobe výberu kandidátov značne líšia. Z tohto dôvodu je preto vhodnejšie vytvoriť viacero modelov reproduktujúcich realitu, do ktorých bude na základe podobných znakov začleniť jednotlivé štáty.

Obrázok 3: *Modely nominácie eurokomisárov v členských štátoch v závislosti na legislatívnom ukotvení a zakomponovaných aktéroch*

Zdroj: autorka

Priložený diagram zobrazuje umelo vytvorené kategórie, ktoré budú následne bližšie charakterizované. Kategorizácia zohľadňuje dve kritéria, ktoré boli skúmané v predošlých častiach práce. Prvým parametrom je v tomto prípade zapojenie aktérov. Kategórie v ľavej časti diagramu sa vyznačujú „pluralitou“ aktérov, zatiaľ čo v zvyšných dvoch kategóriách zákonodarný zbor vo výberovom procese nezohráva žiadnu úlohu. Vertikálna os zas štáty rozdeľuje na základe toho, či sa vo svojom právnom rámci zaoberajú tým, ako pri tomto procese postupovať, alebo nie. Na základe analýzy týchto

dvoch zmienených prvkov je teda možné štáty usporiadať do nasledujúcich štyroch kategórii.

1. Ako prvý typ budeme uvažovať tzv. **typ bez príslušnej legislatívy a participácie parlamentu**. V krajinách spadajúcich do tejto kategórie absentuje legislatívne ukotvenie skúmaného procesu. Zároveň je v týchto štátoch rozhodnutie o budúcom členovi Komisie ponechané plne v rukách vlády bez možnosti participácie parlamentu. Okrem toho je pri týchto štátoch pre verejnosť takmer nemožné získať doplňujúce informácie o sledovanom procese. Vychádzajúc z predpokladu, že zapojenie parlamentu zvyšuje transparentnosť, nakoľko je pri výbere kandidátov istým, i keď nepriamym spôsobom zohľadňovaný hlas voličov, je možné túto kategóriu je možné označiť ako najmenej transparentnú.
2. **Zmiešaný typ bez legislatívneho ukotvenia**. Aj druhý typ sa vyznačuje tým, že zahŕňa štáty, ktoré vo svojom právnom poriadku nešpecifikujú akým spôsobom sa má pri výbere kandidáta postupovať. Napriek absencii legislatívneho dokumentu sa však nejedná čisto len o vládne rozhodnutie. Na základe zaužívaného postupu v týchto krajinách vstupuje do výberového konania i zákonodarný zbor. Ten však len vydáva súhlasné stanovisko, ktoré však nie je podmienené hlasovaním v parlamente.
3. Obdobnou kategóriou je tzv. **zmiešaný typ s legislatívnym ukotvením**. Táto kategória v podstate vykazuje rovnaké charakteristiky ako predošlý typ, čiže určité právomoci parlamentu, s tým rozdielom, že participácia parlamentu v tomto prípade vyplýva priamo zo zákona či správnej normy.
4. Poslednú skupinu štátov je tzv. **typ s legislatívnym ukotvením bez zapojenia parlamentu**. Sem spadajú štáty, v ktorých je zo zákona rozhodnutie o nominácii ponechané len na predstaviteľoch vlády.

7.1. Kategorizácia členských štátov

Na základe parametrov sú štáty zaradené do príslušných kategórií. Výsledky prehľadne zhŕňa nasledujúca tabuľka:

Obrázok 4: Kategorizácia členských štátov

<i>Typ bez príslušnej legislatívy a participácie parlamentu</i>	Francúzsko, Luxembursko, Nemecko, Belgicko, Holandsko, Veľká Británia, Írsko, Dánsko, Grécko, Portugalsko, Švédsko, Cyprus, Malta, Slovinsko
<i>Zmiešaný typ bez legislatívneho ukotvenia</i>	Fínsko, Slovensko a Lotyšsko
<i>Zmiešaný typ s legislatívnym ukotvením</i>	Taliansko, Rakúsko, Poľsko, Maďarsko, Estónsko, Bulharsko, Litva, Česká republika a Chorvátsko
<i>Typ s legislatívnym ukotvením bez zapojenia parlamentu</i>	-

Zdroj: autorka

Ako je vidno z priloženej tabuľky, jednoznačne najviac štátov je možné priradiť do prvej kategórie - ***typ bez príslušnej legislatívy a participácie parlamentu***. Charakteristiky tohto typu spĺňa až 14 členských štátov, čiže viac ako polovica, pričom vo väčšine sa jedná o staré členské štáty.

V prípade veľkých starých členských štátov to môže byť spôsobené tým, že do zmluvy z Nice tieto disponovali dvomi zástupcami v Komisii a do tohto momentu pravdepodobne výber kandidátov prebiehal odlišným spôsobom ako v súčasnosti. Zvyčajne išlo o pravidlo, že nárok na svojho komisára mala najväčšia koaličná a opozičná strana (Wille, 2013, s.72) a keďže takto nastavený systém fungoval niekoľko desiatok rokov, štáty zrejme nemali potrebu túto procedúru legislatívne ukotviť. Nakoľko od tohto momentu tieto štáty stratili jedného zástupcu, je možné, že vlády týchto krajín kladú oveľa väčší dôraz na nomináciu kompetentnej osoby a preto sa nechcú o túto právomoc deliť s inými aktérmi.

S ohľadom na výber kandidátov v roku 2014, je najmenej zastúpená druhá kategória- ***zmiešaný typ bez legislatívneho ukotvenia***, ktorej charakteristiky vykazujú len tri členské štáty. Na základe týchto výsledkov je teda možné tvrdiť, že pokiaľ pri výberom

procesu nie je právne ukotvené zapojenie parlamentu, vlády členských štátov majú tendenciu si svoje „privilégium“ chrániť.

V deviatich členských štátoch sa základe právnej normy pri voľbe eurokomisára zúčastňuje aj zákonodárny zbor a tieto krajiny tak na základe nášho rozdelenia spadajú do kategórie ***zmiešaného typu s legislatívnym ukotvením***. Na základe predošlej analýzy postupu v jednotlivých štátoch je v rámci tejto kategórie možné vyčleniť samostatnú podskupinu krajín, v ktorých parlament vydáva súhlasné stanovisko s navrhnutou osobou na základe hlasovania⁷.

Ako môžeme vidieť, sú to predovšetkým nové členské štáty, ktoré sa touto procedúrou vo svojom právnom poriadku zaoberajú. Zo starých členských štátov do tejto kategórie spadajú len Taliansko a Rakúsko, pričom v oboch krajinách bola takáto legislatívna norma prijatá len v nedávnej dobe.

Táto skutočnosť môže byť dôsledkom toho, že štáty posledných rozšírení museli v súvislosti so vstupom do EÚ vykonať určité zmeny vo svojom legislatívnom rámci a tým pádom sa pri tejto príležitosti venovali aj spôsobu výberu členov do rôznych európskych inštitúcií. Je možné, že tieto štáty sa pred vstupom obávali toho, že nebudú vedieť ako postupovať pri výbere zamestnancov EU a možno sa obávali aj lobbingu a preto si stanovili jasné pravidlá.

V prípade Slovinska a Lotyšska sa v poslednej dobe otvorili debaty o potrebe legislatívneho ukotvenia tohto procesu a je teda možné predpokladať, že pri zostavovaní budúcej Komisie bude už aj v týchto krajinách postup výberu kandidáta na post eurokomisára právne regulovaný.

Ako ukázala predošlá analýza, vlastnosti tzv. ***typu s legislatívnym ukotvením bez zapojenia parlamentu*** pri formovaní aktuálne úradujúcej Komisie nespĺňal žiaden členský štát.

Zamerajúc sa na postup výberu eurokomisárov v roku 2014 je však jeden štát, ktorý nie je možné zaradiť do žiadnej z vyššie zmienených kategórií, nakoľko sa v ňom sledovaný postup vymykal z normálu. Jedná sa konkrétne o Rumunsko, kde zákon síce stanovuje participáciu parlamentu na výberovom procese, ako však už bolo spomenuté, vláda pri voľbe aktuálne úradujúceho eurokomisára konala v rozpore so zákonom a parlament bol tak z tohto procesu vynechaný.

⁷ Litva, Česká republika, Chorvátsko, Rakúsko

8. Záver

Cieľom práce bolo cieľ popísať a vysvetliť akým spôsobom prebiehal výber komisárov aktuálne úradujúcej Komisie pod vedením Jeana Clauda Junckera v jednotlivých členských štátoch. Autorka sa prostredníctvom komparatívnej metódy zameriavala predovšetkým na podobnosti a rozdiely medzi štátmi EU 28, na základe ktorých bolo následne možné navrhnúť typológiu tohto postupu.

Nakoľko bola pozornosť zameraná na pomerne aktuálnu tému, naskytl sa problém s dostupnou literatúrou. Z tohto dôvodu boli informácie na tento výskum z veľkej časti získavané prostredníctvom e-mailovej komunikácie s poslancami, či inými zamestnancami štátnej správy členských krajín. Kvôli ich ťažkej spätnej overiteľnosti je treba brať do úvahy, že tieto nemusia vždy presne reflektovať realitu. Aj napriek snahe sa však autorke nepodarilo dopracovať k potrebným informáciám zo Španielska, a preto tvorilo skúmanú vzorku len 27 členských krajín.

Predmetom komparácie boli dve roviny. V prvom rade bola zameraná pozornosť na to, či je možné vidieť rozdiely medzi štátmi na základe toho, či majú alebo nemajú prostredníctvom legislatívnej či správnej normy nastavené pravidlá ako postupovať pri výbere kandidáta. V druhej rovine boli zohľadňovaní aktéri, ktorí na tomto procese participovali s ohľadom na rok 2014.

Na základe analýzy týchto dvoch zmienených rovín a ich kombinácii autorka vytvorila štyri modely, ktoré interpretujú akými spôsobmi členské štáty postupovali pri výbere eurokomisárov v roku 2014. Konkrétne ide o typ bez príslušnej legislatívy a participácie parlamentu, zmiešaný typ bez legislatívneho ukotvenia, zmiešaný typ s legislatívnym ukotvením a typ s legislatívnym ukotvením bez zapojenia parlamentu. To akými vlastnosťami sa vyznačujú jednotlivé kategórie je možné odvodiť už zo samotného názvu.

Aj napriek tomu, že sú pri sledovanom procese medzi štátmi EU 28 viditeľné odlišné prístupy, jedno majú všetky štáty rovnaké - výber konkrétnej osoby je vždy čisto len na rozhodnutí vlády a až následne majú možnosť do tohto procesu vstúpiť poslanci parlamentu. Vo všeobecnosti sa dá nominácia eurokomisárov na úrovni členských štátov definovať ako proces, v ktorom sú jednotliví kandidáti navrhovaní vrcholnými predstaviteľmi členských krajín podľa vnútroštátnych pravidiel. V niektorých štátoch musí byť kandidát na eurokomisára podľa Ústavného zákona či inej normy schválený parlamentom, vo väčšine štátov ale nie je možné nájsť žiadnu legislatívnu normu, ktorá

by upravovala akým spôsobom sa má pri výbere budúceho komisára postupovať. Aj napriek absencii takéhoto legislatívneho ukotvenia je však možné v niektorých krajinách nájsť istý zaužívaný postup, akým sa pri výbere budúceho eurokomisára postupuje.

Ako už bolo v úvode spomínané, pri Európskej komisii býva často krát poukazované na demokratický deficit tejto inštitúcie a v poslednej dobe sú viditeľné rôzne snahy o aspoň čiastočné minimalizovanie tohto problému a to v podobe možnosti aspoň parciálneho rozhodovania o voľbe budúceho predsedu Európskej komisie. Tento krok však nie je možné považovať za dostatočný. Aj napriek tomu, že Európska únia sa snaží navonok reprezentovať ako transparentná a otvorená občanom, proces výberu členov do inštitúcie, ktorá má dopad na každodenný život jej občanov je vo väčšine štátov uzavretý, nepriehľadný a koncipovaný čisto len v rukách vlády. To sa koniec koncov odráža i v tom, že 26 členov Komisie je prepojených na jednu z koalíčných strán v krajine. K tomu, aby bolo možné považovať Európsku komisiu za legitímnu je v prvom rade potrebné vykonať zmenu na úrovni, ktorá je najbližšie k občanom, čiže v samotných členských štátoch. Zo získaných informácií, je však vidno, že v nedávnej dobe sa niekoľko krajín začalo zaoberať potrebou zakomponovania tohto procesu do legislatívneho rámca a zapojenia parlamentu do výberového konania. V priebehu posledných piatich rokov tak učinili Rakúsko, Taliansko a Estónsko a otázka nevyhnutnosti príslušnej právnej normy sa otvorila aj v iných krajinách. Je teda možné očakávať, že pri zostavovaní budúcej Komisie už bude vo viacerých štátoch na schválenie navrhutej osoby potrebné súhlasné stanovisko parlamentu.

Zaujímavým predmetom ďalšieho výskumu by mohlo byť sledovanie rozdielov medzi členskými štátmi na základe toho, aká pozornosť je danej problematike venovaná v médiách a ako sú občania jednotlivých krajín informovaní o tomto procese.

Zoznam použitej literatúry

Dokumenty a tlačové správy:

- *Act of 8 October 2010 on the cooperation of the Council of Ministers with the Sejm and the Senate in matters relating to the Republic of Poland's membership of the European Union.* (2010). Dostupné z: http://oide.sejm.gov.pl/oide/en/images/files/dokumenty/polskie_akty_prawne/ACT_on_cooperation.pdf [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Act on cooperation between the Parliament and the Government in the field of European affairs.* (2013). Law no.373/2013. Dostupné z: http://www.cdep.ro/pdfs/LG_373_2013.pdf [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Act on the Co-Operation of the Croatian Parliament and the Government of the Republic of Croatia in European Affairs.* (2013) Dostupné z: <http://www.sabor.hr/act-on-the-co-operation-of-the-croatian-parliament> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Amsterdamská zmluva, ktorá mení Zmluvu o Európskej únii, Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev a niektoré súvisiace akty (Amsterdamská zmluva).* (1997). [online] Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Static/sk-SK/EU/Doc/amsterdamska-zmluva.pdf> [Zobrazené 17 May 2015].
- *Constitution of the Republic of Bulgaria.* (1991) Dostupné z: http://www.vks.bg/english/vksen_p04_01.htm [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- European Commission, (2013). *Standard Eurobarometer 80 Autumn 2013: Public opinion in the European Union.* [online] Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb80/eb80_publ_en.pdf [Zobrazené 21 Nov. 2015].
- European Commission, (2014). *Standard Eurobarometer 82 Autumn 2014: Public opinion in the European Union.* [online] Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb82/eb82_publ_en.pdf [Zobrazené 21 Nov. 2015].
- European Commission, (2014a). *Formation of Juncker Commission advances.* [online] Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-965_en.htm [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- European Commission, (2014c). *The Juncker Commission: A strong and experienced team standing for change.* [online] Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-984_en.htm [Zobrazené 31 Oct. 2015].

- European Commission, (2014b). *The Juncker Commission: Maroš Šefčovič proposed as Vice-President for Energy Union, Violeta Bulc as Transport Commissioner*. [online] Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1163_en.htm [Zobrazené 16 May 2015].
- *Federal Constitutional Law*. (1930). BGBl. Nr. 1/1930 Dostupné z: https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/ErV/ERV_1930_1/ERV_1930_1.pdf [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- Hrvatski sabor, (2014). *Mišljenje Odbora za europske poslove o Izvješću o kandidatu Republike Hrvatske za člana Europske komisije u mandatu 2014. – 2019*. [online] Dostupné z: <http://www.sabor.hr/misljenje-odbora-za-europske-poslove-o-izvjescu-o-> [Zobrazené 17 May 2015].
- *Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Lisabonská zmluva)*, (2009). [online] Dostupné z: http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EUBookshop-Site/sk_SK/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=QC3209190 [Zobrazené 17 May 2015].
- Latvijas Republikas Saeima, (2013). *Juridiskā komisija: Saeimas balsojums par ES komisāra kandidātu nav nepieciešams*. [online] Dostupné z: <http://www.saeima.lv/lv/aktualitates/saeimas-zinas/21485-juridiska-komisija-saeimas-balsojums-par-es-komisara-kandidatu-nav-nepieciešams> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Law no. 43/2006 of 25 August 2006 as amended by Law no. 21/2012 of 17 May 2012: Monitoring, assessment and pronouncement by the Assembleia da República within the scope of the process of constructing the European Union*. (2006). Dostupné z: http://www.en.parlamento.pt/Legislation/Law21_2012EN.pdf [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Legge 24 dicembre 2012, n. 234 – Norme generali sulla partecipazione dell'Italia alla formazione e all'attuazione della normativa e delle politiche dell'Unione europea*. (2012). Dostupné z: <http://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:2012-12-24;234> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- Lietuvos Respublikos Seimas, (2014a). *Seimas of the Republic of Lithuania Statute*. Vilnius.
- Lietuvos Respublikos Seimas, (2014b). *Seimo PROTOKOLINIO NUTARIMO „Dėl pritarimo Vytenio Povilo Andriukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Komisijos*

narius“ PROJEKTAS. Vilnius

- Ministru kabineta, (2014). *"Par Latvijas Republikas kandidatūru Eiropas Komisijas locekļa amatam" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)*.
- National Assembly of the Republic of Bulgaria, (2014). *Rules of Organisation and Procedure of the National Assembly*. [online] Dostupné z: <http://www.parliament.bg/en/rulesoftheorganisations> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Odluku o proglašenju zakona o vladi Republike Hrvatske*. (2011). Dostupné z: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_12_150_3084.html [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Opinia nr 61 Komisji do Spraw Unii Europejskiej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie kandydata na stanowisko członka Komisji Europejskiej w kadencji 2014-2019 przyjęta na 279 posiedzeniu w dniu 5 września 2014 r.* (2014). Dostupné z: [http://orka.sejm.gov.pl/opinie7.nsf/nazwa/sue_o61/\\$file/sue_o61.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/opinie7.nsf/nazwa/sue_o61/$file/sue_o61.pdf) [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- Parlament.hu, (n.d.). *Parliamentary control over the Government in EU affairs - Országgyűlés*. [online] Dostupné z: <http://www.parlament.hu/web/house-of-the-national-assembly/parliamentary-control-over-the-government-in-eu-affairs> [Zobrazené 7 Nov. 2015].
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, (2014). *Zápis z 15. schůze výboru pro evropské záležitosti konané dne 23. července 2014*. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=100904> [Zobrazené 14 Oct. 2015].
- Republik Österreich Parlament, (2014). *EU-Kommissar Hahn für weitere Funktionsperiode nominiert*. [online] Dostupné z: http://www.parlament.gv.at/PAKT/PR/JAHR_2014/PK0697/index.shtml [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Resolution 10/2014. (II. 24.) OGY on certain provisions of the Rules of Procedure*. (2014). Dostupné z: <http://www.parlament.hu/documents/125505/138409/Resolution+on+certain+provisions+of+the+Rules+of+Procedure/968f2e08-f740-4241-a87b-28e6dc390407> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Riigikogu Rules of Procedure and Internal Rules, RT I 2007, 44, 316*. (2007). Dostupné z: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/518112014003/consolide> [Zobrazené 31 Oct. 2015].

- *The French Constitution of 1958 and its Amendments.* (1958). Dostupné z: <http://www.thisnation.com/library/france.html> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *The Standing Orders of the Sejm of the Republic of Poland.* (2015). Dostupné z: http://oide.sejm.gov.pl/oide/en/index.php?option=com_content&view=article&id=14798:the-standing-orders-of-the-sejm-of-the-republic-of-poland&catid=7&Itemid=361 [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *The Republic of Lithuania Law on the Government.* (1994). Dostupné z: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=449184 [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- Vlada Republike Hrvatske, (2014). *Priopćenje sa zatvorenog dijela 176. sjednice Vlade.* [online] Dostupné z: <https://vlada.gov.hr/vijesti/priopcenje-sa-zatvorenog-dijela-176-sjednice-vlade/14680> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- *Zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.* (1995). Dostupné z: http://www.psp.cz/docs/laws/1995/90_index.html [Zobrazené 12 Oct. 2015].

Knihy:

- Disman, M. (2007). *Jak se vyrábí sociologická znalost.* 3rd ed. Praha: Karolinum.
- Drulák, P. (2008). *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích.* Praha: Portál.
- Hix, S. a Høyland, B. (2011). *The political system of the European Union.* Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Nugent, N. (2000). *At the heart of the Union.* Houndmills, Basingstoke, Hampshire: MacMillan Press.
- Outláš, V. (2006). *Právo Evropské unie.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Řichová, B. (2002). Komparativní politologie. In: L. Cabada a M. Kubát, ed., *Úvod do studia politické vědy*, 1st ed. Praha: Eurolex Bohemia.
- Slašťan, M. (2009). *Budúcnosť Európskej únie: Lisabonská zmluva a Slovensko.* Bratislava: EUROIURIS – Európske právne centrum.
- Szapiro, M. (2013). *The European Commission.* London: John Harper.
- Wille, A. (2013). *The normalization of the European Commission.* Oxford: Oxford University Press.

Elektronické dokumenty:

- Anger, R. (2014). *The Juncker Commission: Analysis and Insights on the New College*. 1st ed. [ebook] Brussels: Fleishman Hillard. Dostupné z: <http://cdn.fleishman-hillard.eu/wordpress/files/2014/09/The-Juncker-Commission-Analysis.pdf> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- Bartovič, V. (2010). Národná rada Slovenskej republiky v agende európskej únie: obor v teórii, trpaslík v praxi. In: D. Král a V. Bartovič, ed., *Český a slovenský parlament po Lisabonské smlouvě*, 1st ed. [online] Praha: EUROPEUM. Dostupné z: http://www.europeum.org/doc/publications/Narodni_parlamenty_CZ_Web.pdf [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- Crombez, C. a Hix, S. (2011). Treaty reform and the Commission's appointment and policy-making role in the European Union. *European Union Politics*, 12(3), pp.291-314.
- Grabbe, H. a Lehne, S. (2013). *The 2014 European elections Why a partisan Commission president would be bad for the EU*. 1st ed. [ebook] Centre for European Reform. Dostupné z: http://www.cer.org.uk/sites/default/files/publications/attachments/pdf/2013/esy_commissionpres_11oct13-7937.pdf [Zobrazené 14 May 2015].
- MacMullen, A. (2001). *Joining the European Executive: Career Trajectories of European Commissioners*. [online] Dostupné z: <https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/ec91c2f1-bdd2-40ff-bfd0-e024bcfb203a.pdf> [Zobrazené 28 Nov. 2015].
- Magnette, P. (2001). Appointing and Censuring the European Commission: The Adaptation of Parliamentary Institutions to the Community Context. *European Law Journal*, 7(3), pp.292-310.
- Napel, S. a Widgrén, M. (2008). The European Commission—Appointment, preferences, and institutional relations. *Public Choice*, 137(1-2), pp.21-41.
- Prachař, P. (2005). *Proces sestavování Evropské komise a její předseda: Smlouva z Nice a Smlouva o Ústavě pro Evropu*. Bakalárska práca. Masarykova univerzita.
- Shields, P., a Tajalli, H. (2006). Intermediate Theory: The Missing Link in Successful Student Scholarship. *Journal of Public Affairs Education* 12 (3). National Association of Schools of Public Affairs and Administration (NASPAA), pp. 313–34.

- Vibert, F. (1999). *The Engines of European Integration: Delegation, Agency and Agenda Setting in the EU*, Mark Pollack. Oxford and New York, Oxford University Press, 2003. *J. Pub. Pol.*, 24(2), pp.255-257.
- Wonka, A. (2004). *Delegation and Abdication? The Appointment of European Commissioners and Its Policy Implications*. Mannheimer Zentrum für Europäische Sozialforschung.
- Wonka, A. (2007). Technocratic and independent? The appointment of European Commissioners and its policy implications. *Journal of European Public Policy*, 14(2), pp.169-189.

Webové příspěvky:

- Cerulus, L. (2014). *Juncker wants more women in new Commission team*. [online] EurActiv | EU News & policy debates, across languages. Dostupné z: <http://www.euractiv.com/sections/eu-priorities-2020/juncker-wants-more-women-new-commission-team-303388> [Zobrazené 5 Oct. 2015].
- Divíšek, M. (2014). *Koalice chce do Bruselu jako eurokomisařku poslat Jourovou*. [online] Deník.cz. Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/ceskou-kandidatkou-na-eurokomisarku-bude-ministryne-jourova-20140721.html [Zobrazené 5 Nov. 2015].
- Doria, V. (2014). *Outgoing Prime Minister nominates herself for European Commissioner* | Transparency International EU Office. [online] Transparencyinternational.eu. Dostupné z: <http://www.transparencyinternational.eu/2014/10/outgoing-prime-minister-nominates-herself-for-european-commissioner/> [Zobrazené 5 Dec. 2015].
- EurActiv, (2014a). *Romania makes second nomination for commissioner*. [online] Dostupné z: <http://www.euractiv.com/sections/eu-elections-2014/romania-makes-second-nomination-commissioner-308111> [Zobrazené 19 Oct. 2015].
- EurActiv, (2014b). *EU heavyweights advise Bulgaria to nominate Georgieva for Ashton's job*. [online] Dostupné z: <http://www.euractiv.com/sections/eu-elections-2014/eu-heavyweights-advise-bulgaria-nominate-georgieva-ashtons-job-303093> [Zobrazené 25 Apr. 2015].
- European Parliament, (2014). *Parliament elects new European Commission*. [online] Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20141016IPR74259/html/Parliament-elects-new-European->

Commission [Zobrazené 26 Sep. 2015].

- Európska komisia, (n.d.). *Informácie o Európskej komisii - Európska komisia*. [online] Dostupné z: http://ec.europa.eu/about/index_sk.htm [Zobrazené 17 Oct. 2015].
- Gardner, A. (2014). *Bulgaria returns Georgieva to Commission*. [online] POLITICO. Dostupné z: <http://www.europeanvoice.com/article/bulgaria-returns-georgieva-to-commission/> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- Keating, D. (2014). *Ansip nominated as Estonia's commissioner*. [online] POLITICO. Dostupné z: <http://www.europeanvoice.com/article/ansip-nominated-as-estonias-european-commissioner/> [Zobrazené 5 Nov. 2015].
- Keating, D. a King, T. (2014). *Women commissioners: Juncker struggles to reach eight*. [online] POLITICO. Dostupné z: <http://www.europeanvoice.com/article/women-commissioners-juncker-struggles-to-reach-eight/> [Zobrazené 5 Nov. 2015].
- King, C. (2000). *Electoral Systems*. [online] Georgetown University. Dostupné z: http://faculty.georgetown.edu/kingch/Electoral_Systems.htm [Zobrazené 1 Nov. 2015].
- Kroet, C. (2014). *MEP is Cypriot nominee for Commission*. [online] POLITICO. Dostupné z: <http://www.politico.eu/article/mep-is-cypriot-nominee-for-commission/> [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- Majerský, I. (2014). *Lidrom kandidátky Smeru v eurovoľbách bude Maroš Šefčovič - Pravda.sk*. [online] Pravda.sk. Dostupné z: <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/309450-lidrom-kandidatky-smeru-v-eurovolbach-bude-maros-sefcovic/> [Zobrazené 9 Dec. 2015].
- New Europe, (2014). *Lithuanian parliament approves health minister's European commissioner candidacy*. [online] Dostupné z: <http://neurope.eu/article/lithuanian-parliament-approves-health-ministers-european-commissioner-candidacy/> [Zobrazené 14 Nov. 2015].
- Nordsieck, W. (2014a). *Belgium*. [online] Parties-and-elections.eu. Dostupné z: <http://www.parties-and-elections.eu/belgium1.html> [Zobrazené 6 Nov. 2015].
- Nordsieck, W. (2014b). *Slovenia*. [online] Parties and Elections in Europe. Dostupné z: <http://www.parties-and-elections.eu/slovenia.html> [Zobrazené 19 Apr. 2015].
- Novak, J. (2014). *EÚ: A. Merkelová chce Oettingera do funkcie eurokomisára pre*

obchod | Budúcnosť EÚ | Európska únia - portál o EÚ | Euractiv.sk. [online] Euractiv.sk. Dostupné z: <http://www.euractiv.sk/buducnost-eu/clanok/eu-a-merkelova-chce-oettingera-do-funkcie-eurokomisare-pre-obchod> [Zobrazené 31 Oct. 2015].

- Pavec, J. a Tomášek, J. (2014). *Časová osa: Odyseova cesta k českému eurokomisaři* | *Print version* | *Evropská unie - portál o EU* | EurActiv.cz. [online] Euractiv.cz. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/print-version/clanek/casova-osa-odyseova-cesta-k-ceskemu-eurokomisari-012016> [Zobrazené 26 Oct. 2015].
- Poptcheva, E. (2014). *Additional hearings for Commissioners-designate*. [online] European Parliamentary Research Service. Dostupné z: <http://epthinktank.eu/2014/10/08/additional-hearings-for-commissioners-designate/> [Zobrazené 9 Dec. 2015].
- Standart, (2014). *FT: Bulgarian commissioner nominated for EU foreign policy post*. [online] Dostupné z: http://www.standartnews.com/english/read/ft_bulgarian_commissioner_nominated_for_eu_foreign_policy_post-4717.html [Zobrazené 31 Oct. 2015].
- TASR, (2014). *SR má jediného kandidáta na eurokomisára, a tým je Maroš Šefčovič*. [online] TERAZ.sk. Dostupné z: <http://www.teraz.sk/slovensko/sr-jedineho-kandidata-na-eurokomisara/85971-clanok.html> [Zobrazené 7 Nov. 2015].
- Turk, Ž. (2014). *If Bulc is nominated, the next Dan Brown novel should be about the Brussels bubble*. [online] EurActiv. Dostupné z: <http://www.euractiv.com/sections/eu-elections-2014/if-bulc-nominated-next-dan-brown-novel-should-be-about-brussels-bubble> [Zobrazené 5 Nov. 2015].
- Európsky parlament, (2014). *Program - Všetky vypočutia* | *Vypočutia 2014* | *Európsky parlament*. [online] Dostupné z: <http://www.elections2014.eu/sk/new-commission/hearings> [Zobrazené 20 Mar. 2015].
- The Slovenia Times, (2014). *Cerar Party for Delaying Commissioner Appointment Until August*. [online] Dostupné z: <http://www.sloveniatimes.com/cerar-party-for-delaying-commissioner-appointment-until-august> [Zobrazené 22 May 2015].

E-mailová komunikácia:

- Agotha, Tony, e-mail message to Denisa Fančová, 12.2.2015, 17:00 CET 'Nomination of the Dutch Commissioner' [osobná komunikácia]
- Allerman, Cilia, e-mail message to Denisa Fančová, 10.2.2015, 11:14 CET

'Concerning the Nomination of the Danish Commissioner' [osobná komunikácia]

- Bal, Nico, e-mail message to Denisa Fančová, 10.2.2015, 11:03 CET *'European Commissioners'* [osobná komunikácia]
- Chiti, Vannino, e-mail message to Denisa Fančová, 12.2.2015, 15:06 CET *'Risposta: Scelta commissari europei'* [osobná komunikácia]
- Crowe, Sean, e-mail message to Denisa Fančová, 1.4.2015, 13:47 CET *'Re: Question: Nomination of European Commissioner designate'* [osobná komunikácia]
- Dapkutė, Justina, e-mail message to Denisa Fančová, 10.2.2015, 14:52 CET *'Europos informacijos biuras'* [osobná komunikácia]
- Dóczy, Zsuzsanna, e-mail message to Denisa Fančová, 10.2.2015, 11:01 CET *'Európai ügyek bizottsága'* [osobná komunikácia]
- Hussey, Luke, e-mail message to Denisa Fančová, 9.2.2015, 16:32 CET *'Question: Nomination of European Commissioner designate'* [osobná komunikácia]
- Mahe, David, e-mail message to Denisa Fančová, 30.4.2015, 16:21 CET *'Nomination of European Commissioner designate'* [osobná komunikácia]
- Mikk, Karin, e-mail message to Denisa Fančová, 12.3.2015, 11:26 CET *'Nomination of European Commissioner designate'* [osobná komunikácia]
- Molitor, Maurice, e-mail message to Denisa Fančová, 17.4.2015, 16:51 CET *'Re: Demande de renseignement'* [osobná komunikácia]
- Nitsova, Silviya, e-mail message to Denisa Fančová, 23.4.2015, 15:519 CET *'Re: Ms,'* [osobná komunikácia]
- Paulauska, Liva, e-mail message to Denisa Fančová, 9.4.2015, 11:30 CET *'Re: Question: Nomination of European Commissioner designate'* [osobná komunikácia]
- Pavlovic, Maja, e-mail message to Denisa Fančová, 16.2.2015, 15:00 CET *'Re:FW: Question: Nomination of European Commissioner designate'* [osobná komunikácia]
- Pullicino, Marlene, e-mail message to Denisa Fančová, 29.3.2015, 19:20 CET *'Re: Question: Nomination of European Commissioner designate'* [osobná komunikácia]
- Raftopoulou, Aspasia, e-mail message to Denisa Fančová, 8.4.2015, 16:31 CET *'Re: Question: Nomination of European Commissioner designate'* [osobná komunikácia]
- Reynders, Didier, e-mail message to Denisa Fančová, 10.3.2015, 09:47 CET *'Question: Nomination of European Commissioner designate'* [osobná komunikácia]
- Schunemann, Patrick, e-mail message to Denisa Fančová, 31.3.2015, 10:01 CET *'Nomination of the European Commissioner'* [osobná komunikácia]

- Stenborg, Dan, e-mail message to Denisa Fančová, 10.2.2015, 15:27 CET '*Ang.Fwd: Question: Nomination of European Commissioner designate*' [osobná komunikácia]
- Špiljak, Jelena, e-mail message to Denisa Fančová, 10.2.2015, 09:42 CET '*Question: Nomination of European Commissioner designate*' [osobná komunikácia]
- Telemachou, Louis, e-mail message to Denisa Fančová, 10.2.2015, 08:27 CET '*FW:Question: Nomination of European Commissioner designate*' [osobná komunikácia]
- Valiokunta, Suuri, e-mail message to Denisa Fančová, 15.4.2015, 07:25 CET '*VL:VL:VL: Question: Nomination of European Commissioner designate*' [osobná komunikácia]

Prílohy

Príloha 1: Zoznam eurokomisárov a ich portfólií

Meno	Štát	Funkcia + portfólio
<i>Jean-Claude Juncker</i>	Luxembursko	Predseda
<i>Frans Timmermans</i>	Holandsko	Prvý podpredseda, regulácia, medzi-inštitucionálne vzťahy, právny štát a Listina základných práv
<i>Federica Mogheriniová</i>	Taliansko	Vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a podpredsedníčka Komisie
<i>Kristalina Georgievová</i>	Bulharsko	Podpredsedníčka, Rozpočet a ľudské zdroje
<i>Andrus Ansip</i>	Estónsko	Podpredseda, Jednotný digitálny trh
<i>Maroš Šefčovič</i>	Slovensko	Podpredseda, Energetická únia
<i>Jyrki Katainen</i>	Fínsko	Podpredseda, Pracovné miesta, rast, investície a konkurencieschopnosť
<i>Valdis Dombrovskis</i>	Lotyšsko	Podpredseda, Euro a sociálny dialóg
<i>Věra Jourová</i>	Česká republika	Spravodlivosť, spotrebiteľia a rovnosť pohlaví
<i>Günther Oettinger</i>	Nemecko	Digitálna ekonomika a spoločnosť
<i>Pierre Moscovici</i>	Francúzsko	Hospodárske a finančné záležitosti, dane a clá
<i>Marianne Thyssenová</i>	Belgicko	Zamestnanosť, sociálne veci, skúsenosti a pracovná mobilita
<i>Corina Cretuová</i>	Rumunsko	Regionálna politika
<i>Johannes Hahn</i>	Rakúsko	Európska politika susedstva a jednania o rozšírení
<i>Dimitris Avramopoulos</i>	Grécko	Migrácia, vnútro a občianstvo
<i>Vytenis Andriukaitis</i>	Litva	Zdravie a bezpečnosť potravín
<i>Jonathan Hill</i>	Veľká Británia	Finančná stabilita, finančné služby a únia kapitálových trhov
<i>Elżbieta Bieńkowská</i>	Poľsko	Vnútorný trh, priemysel, podnikanie a malé a stredné podniky
<i>Miguel Arias Cañete</i>	Španielsko	Energia, klimatické zmeny
<i>Neven Mimica</i>	Chorvátsko	Medzinárodná spolupráca a rozvoj
<i>Margrethe Vestagerová</i>	Dánsko	Hospodárska súťaž

<i>Violeta Bulcová</i>	Slovinsko	Doprava
<i>Cecilia Malmströmová</i>	Švédsko	Obchod
<i>Tibor Navracsics</i>	Maďarsko	Vzdelávanie, kultúra, mládež a šport
<i>Carlos Moedas</i>	Portugalsko	Výskum, veda a inovácie
<i>Phil Hogan</i>	Írsko	Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
<i>Christos Stylianides</i>	Cyprus	Humanitárna pomoc a krízový manažment
<i>Karmenu Vella</i>	Malta	Životné prostredie, námorné záležitosti a rybolov

Zdroj: autorka

Príloha 2: Zoznam respondentov a ich e-mailových adries

Meno	Krajina	Pozícia	Email
Agatha Tony	Holandsko	Head of EU division, Ministry of Foreign Affairs	awp.agotha@minbuza.nl
Bal Nico	Holandsko	Member of Dutch House of Representatives	CIPintern@tweedekamer.nl
Crowe Sean	Írsko	Sinn Féin Spokesperson on Foreign Affairs, Trade and Defence	Sean.Crowe@oireachtas.ie
Dapkute Justina	Litva	Adviser -European Information Office	justina.dapkute@lrs.lt
Dóczy Zsuzsánna	Maďarsko	Adviser -Committee on European Affairs, Hungarian National Assembly	eub@parlament.hu
Hussey Luke	Veľká Británia	Clerk - European Union Select Committee, House of Lords	husseyl@parliament.uk
Chiti Vannino	Taliansko	Senator, Chairman of the Committee on European Union	vannino.chiti@senato.it
Mahé David	Francúzsko	Assistant Director Senate - Committee on European Affairs	comeuro@senat.fr
Mikk Karin	Estónsko	Government Office of the Republic of Estonia, EU Secretariat Adviser	Karin.Mikk@riigikantselei.ee
Molitor Maurice	Luxembursko	Chamber of Deputies, Department Manager of Public Relations	mmolitor@chd.lu
Nitsova Silviya	Bulharsko	Expert at the Political Cabinet, Ministry of Foreign Affairs	Silviya.NITSOVA@mfa.bg
Paulauska Liva	Lotyšsko	Assistant to the member of parliament	Liva.Paulauska@saeima.lv
Pavlovic	Slovinsko	Ministry of Foreign Affairs Public Relations Service	pr.mzz@gov.si
Pullicino Marlene	Malta	Independent MP, Member of Foreign and European Affairs Committee	marlenedent@gmail.com
Raftoupoulou Aspasia	Grécko	Counsellor -Greek Ministry of Foreign Affairs EU General Directorate	gendirc@mfa.gr
Reynedrs Didier	Belgicko	Deputy Prime Minister, Minister of Foreign Affairs and European Affairs	contact.reynders@diplobel.fed.be
Schunemann Patrick	Nemecko	Assistant to Gunther Krichbaum MP - Chairman of the Committee on the Affairs of the European Union	gunther.krichbaum.ma02@bundestag.de
Spiljak Jelena	Chorvátsko	Advisor to the European Affairs Committee, Croatian Parliament	Jspiljak@sabor.hr
Stenborg Dan	Švédsko	Information Department -The Riksdag	riksdagsinformation@riksdagen.se
Telemachou Louis	Cyprus	Deputy Director -European Union Department, Ministry of Foreign Affairs	ltelemachou@mfa.gov.cy

Zdroj: autorka